

Pintér István

Jeruzsálem leányai

ponyvaregény

B U D A P E S T, 2 0 1 4.

F Ü L S Z Ö V E G

Ha létezik kimondottan pesti románc, akkor ez az. A helyenként eredeti humorral ízesített történet immár európaivá lett fővárosunkban játszódik. Budapesten tombol a keresztény kurzus, de a rendszerváltás óta már zsidó kalapot is lehet látni a Nagykörúton. A sztori látszólag banális: hősünk színre akarja vinni első drámáját, ám az élet mindig közbeszól... Végül a sors telepedik a rendezői székbe, s ezzel elszabadul a pokol. A mese szövegét szerencsére kedves figurák felbukkanása tarkítja, és nem vagyunk híján az éteri erotikának sem. Szerелеmből azonban súlyosat varr nyakunkba a szerző. S teszi ezt úgy, hogy ama bűvös szót egyszer sem írja le !

Hőseink egymásra találása teljességgel reménytelen, sorsuk szinte tragikus. Óhatatlanul Rómeó és Júlia jut az eszünkbe, bár Spigi és Pinyó nem mérhető hozzájuk. A fiú Trisztán issza a bort, nem Izolda, s a lány bármikor szembe jöhet velünk az utcán. Éppen eme hétköznapiság miatt támadhat olyan érzésünk, hogy galád módon valóságos eseményekbe avatnak be minket.

S vajon igaz-e a történet? Ennek megítélésénél nagyon vigyáznunk kell. A szerző ugyanis azt hazudja, hogy *nem*. Szemérmetlenül nyomja a sódert, ahogy csak bírja. Végig azt akarja elhitetni velünk, hogy egy könnyű kézzel írt librettót olvasunk, amit időnként akár énekelni is lehetne. De mikor a zenének vége, akkor gyanakodni kezdünk. A süket csendben feszengve kérdezzük magunktól: ez kitalált történet lenne ?

Az csak mese.

Én tudok sorok között olvasni. Sőt, sörök között is. Pintér István azonban sorok között ír. Nem akármit. Drámát. Higgyenek nekem.

Jurinkovits László

*„A betűk ma is ólomból vannak.
Ha elkezded összerakni őket –
érezed súlyukat.”*

(Pinyó)

A Z E L S Ő P O F O N

Pinyó négy különböző gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait. Ennek az oka, hogy korán kiütközött a tehetsége, s a jószívű igazgatók úgy gondolták; jusson belőle más intézményeknek is. A Körösiből azért kellett eljönnie, mert a „Ki tud többet a Szovjetunióról?” című plakátra felírta, hogy hát a Sziájé. Persze CIA-nak írta, de ez nem volt enyhítő körülmény, repült, mint a sicc. A Martosban vezeklésül faliújság-felelősnek jelölték ki, neki kellett felhívni a figyelmet az amerikai társadalom visszásságaira. Tele is tűzdelte a rácsot szakadtnak látszó, loboncos hajú, farmeros alakokkal, akik virágmintás ingeket viseltek. A gyengébbek kedvéért felirattal is ellátta a kompozíciót: Hippik és hippinák. E vaginális geg a Szilágyi Erzsébetig repítette, annak a kapujában ácsorog most, útilapuval a kezében. Persze, hogy innen is mennie kell, de most tényleg a diri a hibás ! Az a fafej szétszedette a tornaterem végében álló színpadot, pedig már zajlottak a próbák. Mindenki tudta, hogy az új srác drámát írt, az a címe, hogy *Jeruzsálem leányai*. Igen ám, de az idő tájt dívott az „Edzett ifjúságért” mozgalom, s az igazgató bizonyítani akart a kerületi pártbizottságon. Lebontatta hát a színpadot, hogy öt méterrel hosszabb ellipszist lehessen futni. Kis lépés a kommunizmushoz vezető úton, de jól lehet adminisztrálni. Pinyó erre dörgedelmes cikket írt az iskolaújságba, és a Fehér Holló le is hozta... Abban az évben az volt az utolsó szám, mert az orgánusot felügyelő pedagógust is leváltották. Később a Ságvárriból is eltanácsolták, hogy miért, az most nem fontos. Végül is a gólyabál rászolgált a nevére, Pinyó csak közhírré tette; melyik tanár az apa. Lényeg, hogy jelenleg itt áll a Mészáros utcában, hóna alatt az ominózus művel, és nem tudja eldönteni, hogy átmenjen-e a túloldali Zöldfa étterembe. Most már minden mindegy. Ez a dráma soha nem kerül színre.

A S A J T Ó F E H É R H Á Z Á B A N

Két év múlva bekopogtat a Nők Lapja szerkesztőségébe. Galsai Pongráchoz vezetik, aki nem azt mondja, hogy később majd értesíteni fogják. Egy ültő helyében átfutja a darabot, aztán elegáns mozdulattal összegyűri a lapokat.

– Fogd ! Ott a papírkosár, a sarokban !

Pinyó csak áll, szorongatva a fűzős, kemény fedeles dossziét, amiben a művet hozta. Idefelé, a páternoszterben, úgy érezte, hogy a felvonó egyenesen az irodalom felsőbb régióiba repíti. Azt hitte, hogy két hét múlva minden lány és asszony tudni fogja a nevét. A kövér színkritikus feltápáskodik, olyan közel megy hozzá, amilyen közel csak a hasa engedi. Van valami melegség a szemében, amitől Pinyó megnyugszik. Sőt, amikor a nagy ember mosolyogni kezd, ő is utánozza. Tétova mozdulatot tesz a papírkosár felé, de az ítésk megragadja a vállát.

– Te persze azt hitted, hogy rögtön díjat is kapsz... Hát, ezért legfeljebb Mária Terézia lovas szobrát... Ül le !

Pinyó lehuppan, azt se tudja, hová, ölében a gyűrött paksamétával. Atlasz sem roskadozhatott jobban a földgolyó súlya alatt.

– Ki az a lány ?

– ...Milyen lány ?

– Aki miatt tollat ragadtál.

– Honnan tudja, hogy...

– Ugyan, mivé lenne a szépirodalom kurvák nélkül...

– Egy volt osztálytársnóm. A neve...

– A neve mellékes, ne vedd zokon. Mind egyformák.

Pinyó Marikára gondol, világosbarna hajára, zöld szemére, földöntúli mosolyára, és biztos benne, hogy a tekintélyes esztéta téved. Majd, ha meghívja az esküvőjükre, ő is rájön.

– Nos, ami a művet illeti, ez még nem dráma. Egy kamasz papírra vetett élet-érzései, s mint ilyen, tisztelendő, de a legjobb akarattal sem lehet színre vinni. Szoktál színházba járni?

– Bérletünk van a József Attilába.

– Akkor meg fogod érteni, hogy miről van szó. A dráma nem magánügy. Már az írása közben figyel az egész világ. Legalábbis ezt kell érezned. Ez a műfaj nem tűri a mellébeszélést, sem a pongyolaságot. Te ráadásul labilis alkat vagy.

Pinyó tiltakozna eme gyanúsítás ellen, de nem lehet. Az órási papírgalacsin ott remeg az ölében, és mindent elárul. A betűk szinte szétsugárzanak az apró helyiségben. A falakról sóvárgás, reménytelenség, vereség és csalódás verődik vissza.

– Ne keseredj el... A fájdalom az egyetlen nemesség, és erre neked mint szerzőnek is szükséged van. Ha nem szenvedsz, akkor a közönség sem érez katarzist. Márpedig azért váltanak jegyet a darabodra, mert megvan bennük a jobbra levés igénye. Nem fizetheted ki őket olyasmivel, amiben te magad sem vagy biztos.

Pinyó már látja is magát az összezárult függöny előtt, amint ütemes tapsra hajlong, mert a közönség a szerzőt követeli. Révedezéseit egy meglehetősen prózai bejelentés zavarja meg.

– Most pedig elmegyek ebédelni. Szereted a nyulat?

– Simogatni.

– Ez az! Ilyen replikákat gyárts!

N O S Z T A L G I A

Pinyó anyaggyűjtés ürügyén tárgyi emlékeit rakosgatja. Könyvtári olvasójegye az első. Volt, hogy úgy vitt vissza egy kötetet a kölcsönzési idő lejártával, hogy benne felejtette szerelmeslevelének piszkozatát. Lélekszakadva rohant újra kivenni a Kék hegyek kapitányát. Iskolatáskájának rézcsonka kerül elő, a tatyót azóta szétszabdalta tömítésnek. Reggelente azzal az elnyűtt bőrrrel baktatott. Az első sarok után persze a sapkája is belekerült, hogy a csajok előtt edzettebbnek látszódjon. Szalvétába csomagolt tízóraija rendszerint kóbor macskák martaléka lett. Egyszer kiscicát tuszkolt be soros szerelme kerítésén, abban a reményben, hogy majd az felneveli. Honnan is tudott volna a két vadászkutyáról... Egyébként is naiv lurkó volt, ha levelet adott fel, mindig bekiabált a postahivatal falán lógó piros szekrénykébe: „Sürgős!”. Osztályfőnöki órán a „Hogyan születik a kisbaba?” kérdésre inkább rajzolt. Grafikai alkotásáért otthon jól megszüdték, ezért kijelentette, hogy világgá megy. Apja nem tartóztatta, rásegítette a kabátot, még fel is tarisznyázott neki. Elindult hát a téli szürkületben, kezében a Roy Rogers és a kis cowboy című könyvvel, mert attól nem akart megválni... A szántóföldek felé ment, és az elmúlt nyárra gondolt. Augusztusban kényszerleszállást hajtott végre ott egy vitorlázógép, s ő többedmagával kiloholt hozzá. Meztelű volt, a tarló ezernyi vörös sebet lyuggatott a talpán, de közéről látta a Góbét... Gesztenyefa gubacsa kerül elő, három furattal, ami feleslegessé teszi az úttörőnyakkendő megkötését; simán át lehet húzni a csücsköket. Valahol megvan a selyem is, de egy nagymosás lesikálta róla a Pest megyei pajtások filctollal ráírt nevét. Ma azt mondják, feledni való éra volt, neki azonban boldog időszak. A gyerekek – bárhol is van hazája, bármely ék néz le rája – játék és dal kell, élmény és közösség... Pinyó körbetáborozta a Balatont, jelvényt és csókot váltott Juttával, a szőke rostocki lánnyal. Az esti sóderozások alkalmával ajak nem maradt szárazon, mindenki kapott pusztit, egyszer biztosan. Fenyvesen a Színcápa volt a legkedveltebb játék, ami nagyon erotikus volt a maga nemében. A fogó egy szint

kiáltott, és csak az mehetett át háborítatlanul a porba húzott vonal túloldalára, aki-
nek ruházatában volt olyan. A többi szaladni kényszerült. A lányok – szégyenlősségük
függvényében – vagy esküdöztek, hogy van rajtuk olyan szín, vagy meg is mutattak
belőle néhány centit. Pinyó ifivezetője Basnák Edit volt. Érdekes, hogy a háta mögött
minden fiú selypített.

I L Y E N A B O K S Z

Jó hírek vannak ! Hősünket a Magvető Könyvkiadóba hívatják, *Jeruzsálem leányai* c.
művével kapcsolatban. Nagy mellénnyel érkezik, mivel maga Kardos György szeretné
látni. Gyalog szalad fel a Vörösmarty téri kultúrpalota megfelelő emeletére. Útközben
elhagyja a szerzői jogvédő hivatalt, nem létező bajusza alatt azt dörmögi: no, ide visz-
szafelé még benézek. Hóna alatt friss írásokat szorongat, hátha kap rájuk némi elő-
leget. Kardostól csak a Berkesivel közösen írt „Kopjások”-at olvasta, ám ezt nem fogja
bevallani. Erre nem is kerül sor, mert az igazgató úgyszólván lehengereli.

– Nézze, barátom... Ennek az izének vannak tagadhatatlan erényei, de összes-
ségében véve kritikán aluli. A lektoraim a büfében idézgettek belőle egymásnak. Önnek
még sokat kell tanulnia, már ami a művességet illeti... Jellemábrázolása erőtlen, min-
denki egy nyelven beszél, és még sorolhatnám...

Szerencsére nem folytatja, ezért Pinyó levegőt tud venni, közvetlenül a megfulla-
dás előtt. Kardos észreveszi agóniáját, odalép hozzá és vállon veregeti. Így legalább van
indok a köhögésre.

– Mindamellet Ön – elnézést a pórias kifejezésért –, bitangul tehetséges. Valódi
problémákról ír, méghozzá őszintén. Ha ezek a konfliktusok az életben is realizálód-
nának...

– Sok minden igaz belőle.

– Ne fecsegen ! A darabban is ezt teszi.

– Szándékosan. Kerouac-ot akarom utánózni a locsogással, mert neki szintén fel-
rótták, pedig...

– Maga csak ne utánózzon senkit !... Minek ez a nosztalgia a beat-nemzedéket
illetően? Ne írjon olyasmiről, ami Magyarországon sose volt... Nagyon megkésve érke-
tek hozzánk azok az eszmék, és mire a fiatalság átvette őket, már aktualitásukat vesz-
tették.

– Nálunk, vidéken...

– Pláne, pláne ! Pinyókám, maga kitalált egy szép, de hamis világot... Minek
kancsalít festett egekbe? A mai magyar valóságról írjon, méghozzá arról a részéről,
amit belülről tud szemlélni. Fogja a lektori jelentést, van benne néhány pozitívum
is !

Hősünknek remeg a keze, úgyhogy térdére kell fektetnie a fényes, piros fejléces
papírt. A sorok így is vadul ugrálnak, az elválasztójelek után gyakran ugyanazt kezdi
olvasni. Minden szót megfellebbezhetetlen ítéletnek érez. Kardos eközben a Vörösmarty
tér gyalogosforgalmát szemléli a fényszűrös ablakon keresztül. Amikor már nem hall
zizegést, megfordul.

– Nos, magáévá tette ?

– ...Közel állok hozzá.

Az igazgatónak először nem esik le a tantusz, majd kissé megütődik, de végül
mosolyogva kíséri Pinyót az ajtóhoz. Kezébe nyomja a kéziratot és rápaskol:

– Tudja, hogyan lesz valakiből ökölvívó? Elmegy jelentkezni az egyesületbe, ott
aztán tehetségfelmérés címén jól megverik. Ha ennek ellenére visszamegy, akkor leiga-
zolják. Vegye úgy, hogy kapott egy irodalmi balegyenest. Kíváncsi vagyok, visszajön-e?

Hősünk kibotorkál a liftig, leereszkedik vele néhány emeletet, de úgy érzi, hogy a gyomra odafent maradt. Elszédeleg a sarokig, a hulladékgyűjtő előtt egy pillanatra megáll, de nem képes beledobni a művét. Gyászszertartáshoz illő, visszafogott léptekkel lemegy a Duna-partra, és elgyalogol a Lánchídig. Ott leül a kemény fedelű iratgyűjtőre, akárcsak Rodin nagy Gondolkodója. Nézegeti a lassan hömpölygő vizet, aztán nagy sokára kiegyenesedik. Ugyanazzal a lélegzetvétellel, mely az erőfeszítéshez kellett, felkiált:

– Visszajövök !

Odalent, a lépcsőkön, két horgász összenéz. Az egyik elhúzza tenyerét a homloka előtt.

K É N Y S Z E R P Á L Y Á N

Pinyó, hogy ne sorozzák be katonának, beiratkozik a Nyomdaipari Tanintézetbe. Időt akar nyerni, egyrészt, hogy újrafésülje a *Jeruzsálem leányait*, másrészt át akarja gondolni az erőszakmentesség filozófiáját. Jean-Marie Müllert, Windasst és Bulányit olvas. Meg minden szamizdatot, amihez hozzájut. Az intézmény az egykori Népszava Nyomda falai között működik, a saját tanműhelye fölötti emeleteken. Kevés a tanterem, ezért délelőtt-délután járnak. Hősünk az utóbbit szereti, mert reggel szalad legjobban a toll az íróember kezében. A mindig zsúfolt Népszínház utca sarkán rendszerint leszólítják őt a kurvák. Bocsánat, a prostituáltak, a kurvák tudniillik nem pénzért csinálják. Van, aki a dolgozó lányokat válaszra se méltatja, s olyanok is vannak, akik sértő megjegyzéseket tesznek rájuk. Pinyó mindig bocsánatkérő mosollyal siet tovább:

– Kösz, majd máskor...

Ez nem kerül semmibe, mégis sokat jelent. Legalább annyit, mint a reménykedő stopposnak az intés: elvinnélek, de nem arra megyek. Végül is, emberek vagyunk... Az iskola pont olyan volt, mint amilyennek Vámos Miklós leírta *Borgisz* című kisregényében. Pinyó találkoztát kér az akkor már befutott írótól, aki a következőt tanácsolja neki:

– Dolgozz az asztalfióknak. Jönnek majd jobb idők is.

Hősünknek is Konkoly Sándor az osztályfőnöke, az a személy, akit annak idején Vámos kifigurázott a művében. A fiút azonban bírja, csak az öltözködésével nincs megelégedve.

– Maga úgy néz ki, hogy az én időmben kéregetés nélkül is kapott volna alalmazsnát.

Pinyó egy iskolatársnőjével jár, kiléte azonban nem publikus, mert bolgár neve van, s ezért könnyen azonosítható. Jó nő, az biztos, sokan elvállalnák schön-wider. Na, ez kicsüsztott a számon. Sebj, úgyis csak a nyomdászok értik. Hősünk tekézik is, ami igen veszélyes sport, mert az osztályfőnöke is úzi. A Csepel-szigeti selejtezőn egy csapatba kerülnek, és a verseny időtartamára össze is tegeződnek, akarom mondani: tekeződnének. A Szigetcsépi Tangazdaság borozójában ott könyököl velük Bolgár Erzsébet is. (Miért, az nem bolgár név ?)

Konkoly iddógálás közben szavát veszi, hogy ami itt elhangzik, az köztük marad. Ez az elővigyázatosság teljesen felesleges, mert Pinyó először nem figyel rá, később meg már nem érti őt, végül nem is hallja.

Hősünket végül is besorozzák, de nem hajlandó esküt tenni arra, hogy alkalomadtán embert fog ölni. Ez nála lelkiismereti kérdés. Nem sokat szórakoznak vele, a Futkosóra vágják. Végül is nyolc hónapot kap, parancsmegtagadásért, noha csak annyira katona, mint Tuskó Hopkins vagy Vanek úr. A Fegyelmező Zászlóaljban többször is előveszik feljebbvalói, hogy kifaggassák nézeteiről. Látszólag nevelési célzattal teszik, de valójában vallási kérdéseikre akarnak választ kapni. Az ilyen beszélgetések alkalmával nem kell alárendeltnek éreznie magát. Akad azonban egy nagy kivétel, Keresztessy alezredes, akit sikerül magára haragítania. Pinyó éppen egy szeneskannával a kezében baktat a raktár mellett, amikor szembe találja magát a laktanya parancsnokával. No már most, a szolgálati szabályzat szerint a dolgozó katonának nem kell tiszteletadást teljesítenie. Hősünk tudja ezt, de nem akar udvariatlan lenni, ezért a szabad bal kezével szalutál. Kissé kedélyesre sikerül a mozdulat, mert a fejfedőt meg is akarja emelni.

– Álljon meg! – förmed rá a főtiszt. – Ki tanította magát bal kézzel tisztelegni?

Pinyó idézi neki az általános negyvenkettes idevágó passzusát, kiegészítve azzal, hogy ennek értelmében még túl is teljesítette a normát.

– Át kellett volna tennie a kannát a másik kezébe!

– Bocsánat... Még nem vagyok elég gyakorlott ezekben az alaki dolgokban.

– Mióta katona maga?!

– Három hónapja, de ebből csak négy hetet töltöttem az alakulatnál.

– És már itt is van?!

Hősünk erre nem válaszol, csak szerényen mosolyog a szeneskannával a kezében. Letenni nem meri, hátha vét az előírások ellen.

– Miért került ide, hozzánk?

– Parancsmegtagadásért. Habár nem igazán értem, hogy miként követhettem el ezt a bűnt.

– Milyen parancsot tagadott meg?

– Az eskütételre vonatkozót.

– Maga nem Jehova...

– Nem, kérem. Akkor én lennék az Isten.

– Ne oktasson ki! Egy óra múlva pedig jelentkezzen nálam, a szakaszparancsnokával együtt!

Füleky törzssörmester kíséri át a főépületbe. Feszesen lejelentkezik Keresztessynél, de az kiküldi őt a folyosóra. Ott kell ülnie, mint a tárgyalás alatt a smasszeroknak. Pinyó a szőnyeg szélén szobrozik, az ales ugyanis nem kínálja helytel. Jelentőségteljesen becsukja egy dosszié tetejét, és ráfekteti az ökleit.

– Látom, október 23-án született... Más szempontból ez nem nevezetes dátum magának?

– De igen. Egy Szabó Tímea nevű lány azért kosarazott ki, mert ő november 7-én látta meg a napvilágot. Ráadásul vörös haja volt.

– Tréfál velem?!

– Távol áll tőlem, alezredes úr.

– Elvtárs!!

– Elnézést, nekem azt mondta a bíró, hogy ne elvtársazzam. Mi persze itt mindnyájan elítéltek vagyunk.

Keresztessy majd szétrobban, mert az orra alá dörgölik az igazságot. Bizony, a hivatásosok se véletlenül kerültek Rákospalotára.

– Vannak nyugaton rokonai?

– Vannak.

– Levelezik velük?

– Igen. Sőt, a Szabad Európa Rádió Tinédzserparti című műsorának is szoktam írni. Én vagyok a farmotoros giliszta jelige.

Az alezredes feláll, és súlyos léptekkel odamegy hősünkhöz. Egészen közelről az arcába néz, majd szinte köpve a szavakat, mellbe boksolja:

– Volt már dolga a belüggel ?

– ...Egyszer felírt egy rendőrnő, de szerintem csak a címemet akarta megtudni.

Keresztessy úgy hátrál el hősüinktől, mint egy fertőző beteg. Pinyó olyan ártatlanul néz rá, mint egy kisgyerek. Nyomasztó csend lesz az irodában. Még a szű percegését is hallani a lambériák között. Nyájasra vett témaváltás következik.

– Van valami kívánsága ?

– Írtam egy drámát. Arra gondoltam, hogy előadhatná a legénység. Az a címe, hogy *Jeruzsálem leányai*.

– Itt nincsenek nők.

– Nem baj. A régi görögöknél a női szerepeket is férfiak játszották.

– Takarodjon innen !

I N T E R M E Z Z O

Amikor Pinyó újra kiléphetett a nagybetűs életbe, nem találta a helyét. Idegennek és ellenségesnek érezte a világot. Környezetváltozásra volt szüksége, ezért befizetett egy észak-olasz útra. Jesolóban lakott a csoporttal, Velencével szemben, a Lídón. A Hotel Nuovo Express halljában projektoros tévé működött, ami fehérre meszelt falra vetítette műsorát. Érkezése estéjén odaült, nyelvgyakorlás céljából. No lássuk, mennyire hasonlít a spanyol az olaszra... Nemrég volt egy kubai barátnője, aki a Kossuth Nyomdában tanult, őmiatta ásta bele magát a latin-amerikai spanyolba. Az ibériai tudniillik egy kicsit más. A bugyi Havannában bombachas, Madridban bragas. Olaszra átfordítani sem lehet olyan bonyolult... Ami ott szenyorina, az itt szinyorina ! A sportcsatornán focimeccset közvetítettek, s mikor a csatár kapufát lőtt, hősünk a többi nézővel együtt felhorkant:

– Basta !

A mixer szélesen rávigyorgott, a bárpultnál ücsörgő nő pedig megfordult. Határtalan szomorúságot tükröző arcán bágyadt mosoly halványlott fel. Pinyó megköszönte a torkát. – Prego... Uno Cinzano Rosso...

Nem akart sokat inni, ezért rögtön fizetni szeretett volna, de az italt kihozó pincér a nő felé biccentett. – Da signorina...

Nem nézett ki prostinak, sőt nem is nagyon illett abba a harmadosztályú szállodába. Toalettje választékosan elegáns volt, ékszerei valódinak tűntek. Hősünk felcsuszant a mellette álló magas bárszékre, és összeszedte minden spanyol nyelvtudását.

– Minek köszönhetem az italt ?

– Maga kedves fickónak látszik... És nyílt arca van.

– Ha nem haragszik, akkor most én hívom meg. Mit iszik ?

– Kreol sikolyt. Ez egy különleges koktél.

Pinyó megtapogatta a zsebét, s határozottan kijelentette, hogy ő ma este a Cinzanónál marad. A mixer két poharat tölt eléjük, a nő pedig megcsörgette karpereceit.

– Én már jártam a maga hazájában.

– Tényleg ? – kérdezte hősünk őszinte ámulattal. – És merre járt ?

– Sevilában és Cordóbában. És persze Palma de Mallorcán.

Pinyó óvatosan letette a karcsú, talpas poharat, hogy ne lötytenjen ki belőle a vermut. Csak azután kezdett el csukott szemmel nevetni.

– Éhén... Magyar vagyok.

– Ugye, tréfál? – döbbent meg a nő. – Hisz spanyol szavakat kever az olaszba. Na mindegy! Tud autót vezetni?

– Tudok.

– Akkor jöjjön!

A fölépcső mellett, az utcai kandeláber fényében egy nyitott Maserati Ghibli állt. Nem bajlódott a kilinccsel, rutinosan átlendítette hosszú combjait a jobb oldali ajtó felett. Gondolat formázó ridiküljéből kihalászta a slusszkulcsot, és kecses mozdulattal odanyújtotta. Amikor hősünk elfordította a gyújtáskapcsolóban, olyasféle morajlás hallatszott, mint ami a villámcsattanást szokta megelőzni. Nem is kellett gázt adnia, a kuplung felengedésekor elindult a kocsi. A váltókar magától csúszkált a megfelelő pozícióba, a kormányt meg két ujjal lehetett tekerni. Huhú, micsoda gép! Ha választania kellett volna, gondolkodás nélkül az autóra voksol a nő helyett. Úgy hallotta, hogy két turbó füttyül a motorháztető alatt.

– Corinnának hívnak – mondta a nő, kezével pedig sürgetően intett, hogy most jobbra. – Corinna di Ramoni.

– Pinyó vagyok – biccentett a fiú, de közben vigyázatlanul rátalált a gázpedálra. A sebességmérő mutatója egyből a kilencvenes számra ugrott, úgyhogy a sarkon vészfékeznie kellett. A grófnő orrocskája púderes nyomott hagyott a szélvédőn.

– Mille perdón... Az enyém nem ilyen gyors.

– Milyen kocsija van?

– Csak egy Fiat.

Azt mégse mondhatta, hogy Lada... Nem illett volna az éjszakához... Egy csomó kacskaringó után a tengerpartra értek, ahol alig volt több ember, mint szilveszterkor a Nagykörúton. Corinna kényesen elhúzta a száját, és visszavigyálta a kocsit a sztrádára. Körülbelül tíz kilométer után tértek le a Sheraton-lánc egyik szállodája elé. Még mielőtt az úttest fölé nyúló esőfogó alá értek volna, egy csomó bankjegyet csúsztatott hősünk markába. Meg se nézte, úgy tette le a recepciónál somolygó főportás elé, aki olyan gyorsan tűntette el, mint egy bűvész, aztán odatolta a vendégkönyvet. Megkapták a kulcsot, de alig tettek pár lépést, bocsánatkérő dörögése visszafordította őket.

– Mister Pinyo... What is your job? Betűűszedő...?

– Bookprinter.

A szemközti tükörből még látták, amint bizalmaskodva odahajol a londonerhez, és sokatmondó hangsúllyal suttozja: – Nyomdagyáros!

Corinna szarvasünöként szökkent be a szobába és kitárta az ablakokat. Az összeset kinyitotta, aztán intett, hogy nem kell a villany. Hősünk az ágy felé tapogatózott, de a grófnő árnyékszerű sziluettjét az üvegben látta meg. Kint ült a párkányon, hat emelet magasságban. A fiú óvatosan melléje telepedett.

– Azért hívtam fel, mert beszélgetni szeretnék... Csak beszélgetni. Baj?

– Szerelem? – kérdezte hősünk válasz helyett.

– Sì. Un amore.

Férfi és nő között barátság is kialakulhat. Akkor is, ha korban közel állnak egymáshoz. Az, hogy különben is bejönnének egymásnak, nem számít. A feltétlen bizalmat a közös nevező teremti meg. Ehhez nem kell hosszú ismeretség. Csak meg kell találni azt a hangot, ami szívtől szívig ér. A megértés csodákat művel. Ilyen csoda, hogy a végén mégis összegyűrik a lepedőt. Ahogy most is. Érdekes, hogy mindig ez történik!

A NOBEL-DÍJ KÖZELÉBEN

Pinyó saját szállodájában reggelizik. Az idegenvezető mellett eszeget, egy sarokasztalnál. Elmeséli a fiatalembernek a kalandját, főleg azért, hogy ő maga se higgye álomnak. Persze, nem az, hiszen ahogy mondani szokták, a macska bajszaán még ott a tejföl.

- Látja, ha író lenne, ebből csinálhatna valamit...
- Nem hiszem, hogy az vagyok, mert már évek óta nyűglődöm a *Jeruzsálem leányai* című drámámmal. Bár ez a változat talán már Galsai Pongrácnak is tetszene.
- Biztosan, ha még élne.
- Hát meghalt?
- Igen. Most én vagyok a Nők Lapja olvasószerkesztője. – Kezet nyújt. – Bedő J. István...

Pinyó úgy meglepődik, hogy elfelejt bemutatkozni. Tátott szájjal tolja félre a reggeli maradékait. – Ezek szerint az idegenvezetés...

- Csak mellékfoglalkozás. Ön budapesti?
- A nyóckerben születtem, de Kendekövesen élek. Húsz kilométer a Lánchídtól.
- Megjelent már írása?
- Sajnos, még nem. Legutóbb a Rakéta regényújságnak küldtem egy novellát, ami a Futkosón játszódik.
- Le is közölték! Nagy élvezettel olvastam... Moldova György régebben írt már arról az intézményről, de ebben a témában közel sem jön magához.

Pinyó eufórikus hangulatban tölti olaszországi napjait. Veronában, ama nevezetese házában, odaáll Júlia életnagyságú szobra mellé, és fél kézzel átöleli. Persze, ezzel nincs egyedül, szegény lány keble már teljesen kifehéredett a sok fogdosástól. Bedő J. rá se hederít a mindig megismétlődő jelenetre, a nagykapu ütközőkövén ülve szemelgeti hősünk magával hozott írásait.

– Némelyik igazi csemege! Van humorod, de sokszor már a címmel tönkreteszed az egészet. A *Hóledérke és a hét flörtje* kész poéngyilkolás. És maradj meg rezonőrnek, ne légy te a főszereplő... Az erotikus utalásoknál pedig hagyd el a körülírást! Az olyan felesleges...

- Mint a bugyit becézni.

A fiú 1990. nyarán ismét a Vörösmarty téri kultúrpalotában van. A Rakéta tudniillik a Magvetőhöz tartozik, oda kell menni a honoráriumért. Már fél tucat novelláját lehozták, most is a pénztár előtt ül. Nagy darab, idős ember érkezik, mint kiderül, írása ugyanabban a lapszámban található, mint az övé. *Kaddis a meg nem született gyermekért*.

- Feltétlenül elolvasom – fogadkozik hősünk. – Kit tisztelhetek uraságodban?
- Kertész Imre vagyok.

Ha Pinyó a jövőbe látna, akkor most elnyerhetné a Nobel-díjat. Persze csak oly módon, ha pályatársát kihívná egy kártyapartira. Sorstalanságukat egyikük sem tudja, így csak ücsörögnek egymás mellett, az öreg és a fiatal, az irodalom megszentelő imádatának légkörében.

A KARTÁCS UTCÁBAN NEM LŐNEK

Hősünk a Múzsák Közművelődési Kiadónál helyezkedik el, mert úgy gondolja, hogy egy írónak a könyves szakmában kell dolgoznia. Műszaki szerkesztő lett, de több időt tölt a házi nyomdában. Akkoriban ott készült az Új Élet című zsidó újság. Domán István főrabbi igényei szerint tördelte a lapot, de beleolvasott a cikkekbé is.

– Ez a dán király karakán ember volt – mondta. – ő is feltette a sárga csillagot. Ilyen vezetők kellenének a népnek.

– Magának, kedves Pinyó, rossz tapasztalatai vannak az előjárókat illetően ?

– Hát, amíg vizsgálati fogságban ültem, a belügyi szervek megkeresték a kende-kövesi plébánost, hogy kérdőre vonják; keresztényi dolog-e a nemkatonáskodás.

– És mit mondott ?

– Hogy ő úgy került az egészbe, mint Pilátus a Credóba... Teljesen elhatárolta magát tőlem.

– Akkor ugyanazt élte át kicsiben, amit a magyar zsidóság a háború alatt, társadalmi méretekben. Az ország vezetői, ahelyett, hogy kiálltak volna az állampolgáraik mellett, hátat fordítottak nekik.

– Ha már itt tartunk, Domán úr... Van egy színdarabom a témában. Az a címe, hogy *Jeruzsálem leányai*. Vetne rá egy pillantást zsidó szemmel ?

– Nagyon szívesen.

A főrabbi a következő szám tördelésekor visszahozza a drámát. Olyan óvatosan teszi le a regál tetejére, mintha üvegből lenne. Nem néz hősünkre, csak toporog, kézbe veszi „Az okos (?) zsidó és a buta (?) rendőr” című cikk kéziratát, de azonnal el is eresztí. Kibirhatatlanul hosszú idő után szólal meg.

– Kedves Pinyó, ez, ez még nincs készen. Majd befejezi, ha az Örökkévaló is úgy akarja. Mindenesetre maga toronymagasan áll az előítéletek és kölcsönös vádaskodások felett. Kicsit Pap Károly hatását érzem rajta.

– Pap Károly Izaiás óta a legnagyobb próféta volt ! – jelenti ki hősünk, pátosz-szal a hangjában. – Kár, hogy mindenki félreérti.

A NAGYSÁG ÁTKA

Pinyó azon töri a fejét, hogy Bertina vajon szűz volt-e. No, nem mintha húsba vágó dolog lenne – illetve nagyon is az –, de mégiscsak részletkérdés. A részletekre viszont ügyelni kell. Betér a Forrás vendéglőbe, ami igazából kocsmá, és letelepedik egy ablak melletti asztalhoz. A szemben lévő székre pakolja le a cuccát, mert egy gazfickót vár. Nemigen szeret várakozni, különösen ilyen feszült helyzetben. Bertina is szorongatott helyzetben van, mert szűk neki Emese ruhája. Azonkívül dollárra is szüksége lesz... Az útlevelelproblémáról nem is beszélve ! Még az sem biztos, hogy él, azaz: meghalt-e. A repülőjegyeket mindenesetre meg kell venni.

Nyílik az ajtó, de nem az érkezik, akit vár, hanem egy alkoholizmusban szenvedő ember. Öles léptekkel közelíti meg a szomszéd asztalt, ahová le is ül. Nagy koppánással arrébb teszi a hamutartót, és türelmetlenül a pult felé néz. Szemmel láthatóan készen áll a szenvedésre. Hősünk rövid tanulmányozás után észreveszi, hogy egy rendkívüli tulajdonsággal bír: mozgatni tudja a fülét. Persze, látott már ilyet gyermekkorában. Fatornyos falujában Kömény tisztelendő bácsi is tudta mozgatni a fülét. Volt is neki olyan tekintélye, hogy ihaj...

Na, végre megérkezik az a csibész. Ahogy bejön, egy pillantással felméri a helyiségben levőket. Kitűnő emberismerő, az bizonyos ! Szorít az idő, Pinyó ezért nem is vesztegeti köszönésre és hasonló udvariasságokra. Azonnal a dolgok közepébe vág.

– Az NDK-s csaj megérkezett, Salzgitterbe akar szökni...

– Miért oda ?

– Mert ott lakik a nagybátyja, aki...

– Tovább !

– Töri a magyart...

– Kerékbetöri !

- Azt azért mégse...
- Én azt javaslom.
- Szóval, Emese útlevelében fényképet kell cserélni...
- Milyen színű haja van Bertinának ?
- Szőke, mint...
- Honnan szerezz dollárt ?
- Ákostól. Tetszik a fiúnak...
- Sóvárog érte !
- Tehát lefekszik vele...
- Gondolod ?
- Jó, jó. Szó lehet egy kis pszichikai kényszerről.
- Meg kell erőszakolni !
- Benne vagyok.
- Most hol van ?
- Dunaharasztn, a faházban. Betört fejjel.
- Azt ki csinálta ?
- Az Aljas. De nem szándékosan. Megrántotta a lábát, és...
- Bűnhődni kell !
- Természetesen.
- A repülőjegyek ?
- Isztanbulba szólnak.

Pinyó a szeme sarkából látja, hogy a szomszéd asztalnál ülő lumpenproletárnak nem ízlik az ital. Felpattan és odamegy a pulthoz. A csapos valahova félre mutogat, az emberke el is tűnik arra. Eközben hősünk cimborájának is meghozzák az italt, így egy ideig nem beszélnek. Ezután jó tízperces vitát folytatnak az ügy befejezését illetően.

- És a rendőrség ?

- Utólag persze rekonstruálhatják a dolgot – von vállat Pinyó. – Két ráérős mozgású rendőr...

- Az nem elég dinamikus !
- Én még csak ráérős mozgású rendőrt láttam.

A Forrás vendéglő előtt éppen lefekszik egy járőrökci. Hősünk megragadja az alkalmat és feléjük biccent. – Nézd csak meg azokat...

Tényleg úgy kászálódnak ki a cirkálóból, mintha a Grand Hotel előtt lennének. Hátrább húzzák derékszijukon a gumibotot, és kényelmesen megigazítják a sapkájukat. De ez még semmi ! Be is mennek a kocsmába. Pinyó már éppen fogadni akar, hogy mindjárt eltűnnek a raktárban, mikor odalépnek az asztalukhoz. Ekkor fedezi fel hátuk mögött a fülmozgatásra képes alkoholistát.

- Ők azok ! – rikkantja fülsértő hangerővel. – Az idősebbik a főnök, a másik pedig a cinkosa !

- Szegazolványokat kérek !

Sajnos, Pinyó nem hordja magával a személyazonosítóját. Egyszer ugyanis elvesztette, és olyan tortúrán ment keresztül, amíg újat kapott, hogy azóta a ruhásszekrény legalsó fiókjában tartja.

- Kerékbe akarják törni a német lányt ! Bár, ez a szemüveges ellenezte.
- Kérem, ez egy fatális félreértés – szólal meg Bedő Pista.
- Maga csak hallgasson ! – rivall rá az alkoholista. – Meg is akarja erőszakolni azt a... hogyishívják... Bertinát.

A törvény őrei bilincseket vesznek elő. Pinyót mulattatná a dolog, de idősűkében van. Ez a fülmozgatónak is eszébe jut.

- Siessenek ! A lány betört fejjel fekszik Dunaharasztnban ! A másik két bandatag vigyáz rá...

A járőrökcsi szerencsére nem szirénázva közlekedik. Hárman szoronganak a hátsó ülésen, mert az alkoholista is beprézelte magát. A Tolnai Lajos utcai kapitányságra tartanak, a nehéz fiúkat ugyanis oda viszik. Szegény író neve a bűnözéssel forrt össze. Pinyó abbéli reményének ad hangot, hogy az ő nevét egy olyan utca fogja viselni, ami-
ben nincs rendőrség. Legjobb lenne, ha a 70-es országutat neveznék el róla.

– Kiszállás !

Szűk udvarra lépnek, betessékelik őket egy vasajtón, aztán a társaságot végigvezetik egy hosszú, bűdös folyosón, melyről az ő zárkájuk is nyílik. Az ottani őrizetese-
k mérgesen néznek rájuk, mivel már létszámfelettiek. Pinyó nem érez kedvet a környez-
ettanulmányhoz. Hiába, az alvilágnak nincs romantikája.

„Röpke” másfél óra múlva kerül rájuk a sor. Felkísérik őket a kihallgatósobába, amelyben egy vizsgálótiszt tartózkodik, az alkoholista társaságában. Utóbbi néz ki val-
latónak, az előbbi pedig iszákosnak. A fülmozgatónak hirtelen eszébe jut még valami. Jelentősegteljesen rábök a jegyzőkönyvre:

– A lány nagybátyja Zaccbitterben lakik !

A törvény szolgálja felnéz az iratokból, és átható pillantást vet az olvasószerkesz-
tőre. Körülbelül negyven másodpercig bámulja.

– Maga a Bedő – állapítja meg.

– Az úr a lektorom – szól közbe Pinyó.

– Mondtam, hogy a bűntársa ! – csap le a fülmozgató.

Nem tud nyugton maradni, ezért kiküldik a folyosóra. Ezután már gyorsan tisztá-
zódnak a dolgok. Azért időbe telik, amíg a kapun kívülre kerülnek. Egyszerre eresztik
ki őket az alkoholistával, aki úgy mered rájuk, mintha kísértetek lennének.

– Maguk... Újságírók ?!

– Nem egészen – magyarázza hősünk. – A zszurnalisztika és a lektúr között lényeg-
es különbség van.

Hogy végre lerázzák, vele ellenkező irányba indulnak el. A fülmozgató még utá-
nuk ordít:

– És a lányt se erőszakolták meg ?

Bedő J. István, a járőrelőkkal ellentétben, nem fordul meg. Pinyót azonban más
fából faragták. Elvégre, törődni kell az olvasóval... Így hát visszakiált neki:

– Sajnos, nem !

E Z F A N T A S Z T I K U S

Hősünk a *Nyugat* legendás szerkesztőjéről elnevezett Osvát utcában Lévai Palival fut
össze, aki az egykori athenaeumos törzshelyre igyekszik, vagyis a Kulacs vendéglőbe.
Rekkenő hőség van, úgyhogy inkább a lépcsőn iszogatnak. Országos cimborájának fel-
vitte az isten a dolgát: a Landerer Mihály Nyomdaipari Szakközépiskola egyik főokta-
tója lett.

– Gyere át hozzánk, Pinyó ! – kapacitálja a rég nem látott havert. – Szükségünk
van egy betűszedőre !

– Minek ? Az ólomszedésnek már vége...

– Igen, de a tanműhelyünkben meghagytuk a hagyományos technológiát is. Csak
úgy, mutatóban. Néhány regál, Gutenberg-sajtó, vágógép – ennyi az egész. Olvasol egy
kis korrektúrát, közben írhat, amit akarsz... Hány éves is vagy ?

– Huszonhat.

– Majd kapsz egy fehér köpenyt, mert nem nézel ki annyinak. A diáklányokra
meg álmodban se gondolj !

– Ugyan, Palikám ! Hiszen ismersz...

– Éppen azért mondom.

– De lenne itt még valami. Van a suliban színjátszó kör? Mert a *Jeruzsálem leányait* végre deszkákra kéne állítani.

Pinyó kezdetben igyekezett megtartani a három lépés távolságot a „gyerekekkel”, de belebukott a lehetetlen vállalkozásba. Hangszíne és hangsúlyozása olyan volt, mint a Dzsungel könyvében a mesterszó, mindenkinek azt üzente, hogy: egy vérből valók vagyunk, te meg én. Igaz, köpenyt se hordott, státusát pedig senki sem tudta meghatározni. Magától értetődő módon tegezték, az egyik lány pedig kerek perec megkérdezte tőle:

– Te tulajdonképpen mit csinálsz itt ?

– Ezt szokta kérdezni a főnököm is.

Persze, gőzerővel dolgozott, drámájának fésülgetése mellett álneven ponyvát is írt. Még menedzserre is szert tett, Hollósy Ferenc személyében. Ez a bohém lélek mindenkít ismert a fővárosban. Nemcsak az irodalmi berkekben mozgott otthonosan, hanem a szórakozóhelyeken is. Hősünket egyszer a Mufflux Szálló bárjába is bejuttatta, ahol egy amerikai üzletemberrel beszélt. Pinyó egyszerű öltönyében úgy festett ott, mint egy népfölkelő.

– Mr. Bitumen meg akarja vásárolni műveid angol nyelvű kiadásának jogát ! Azokét is, amiket még meg se írtál.

Sajnos, a pasas hajnal felé kijózanodott, így a szerződés kútba esett. Mély hallgatásba burkolózva eszegették a rájuk száradt pogácsákat. Hoppon maradt szerzőnk az egyiket véletlenül beleejtette menedzsere sörébe. Szép lassan szállt le az átlátszó kupa aljára, akárcsak az Orion űrhajó, annak idején, a tenger fenekére.

– Megvan ! – csapott az asztalra Hollósy. – Miért nem írsz sci-fit? Az manapság nagyon megy.

Hat hét alatt össze is állt a novelláskötet, amire a Junior Kontinens vevő volt. Húszezer darabot nyomtak az *Életfogytiglan*ból, ekkora példányszámot akkoriban csak Végh Antal tudott produkálni.

FATA MORGANA

A legtöbb ember előtt rejtve marad halálának dátuma. Pinyó viszont pontosan tudja, hogy mikor ért véget az élete. December elseje volt, és persze *szombat*. Ez a teremtés ünnepe, ilyenkor az Úr is örömteli dolgokkal foglalatoskodik. Szórakozik egy kicsit a lelkekkel. De ne vágjunk a dolgok elébe, nézzük az előző, pénteki napot.

November 30-án (ez égi időzítés !), Lévai Pali behívja hősünket üvegezett válaszfallal elkerített irodájába.

– Hétfőn nem jövök dolgozni, úgyhogy légy szíves, felügyelj az én csemetéimre is. A munkát ki fogom készíteni, csak a fegyelemre vigyázz... Ja, és jön két új kislány, ezentúl nálunk lesznek gyakorlaton... Lásd el őket a szokásos járandóságokkal, tarts nekik munkavédelmi oktatást satöbbi, satöbbi...

Pinyó szórakozottan bólogat, mint a régi autók kalaptartóján indexelő kutya. Már a szombat esti kiruccanáson jár az esze. A Globe nevű körszínházba készül Hollósy Ferivel, aki megtudta, hogy tévéközvetítés lesz onnan. Jó menedzserhez illően kamera elé akarja őt tuszkolni.

Hősünk végül is hiába vár rá, ám ez nem lepi meg. Az a széllel bélelt alak olyan pontos, mint a halál. Arról se tudja az ember, hogy mikor jön. Pinyó percei azonban már meg vannak számlálva ! Kabát nélkül fagyoskodik a bejáratnál, azután úgy dönt, hogy most már bemegy.

Éjfélkor üt az órája, valóságos és átvitt értelemben is. Éppen a *Jeruzsálem leányai* ösbemutatóját képzelel el a Globe hatalmas színpadán, de egy hosszú hajú lány kerül a látómezejébe. (Ma is ott van, függetlenül attól, hogy nyitva vagy csukva van-e a szeme.) Fényár és hangzavar veszi körül, mégis tisztán hallja a saját szívverését. Nem nagy kunszt, hiszen egészen fent, a torkában dobog.

A lány már táncol. Mozdulataiban valami ősi tűz lüktet, ami korábban is észlelhető volt a rendes járásában, s benne van minden gesztusában. Nem néz sehova, csak akkor, ha klasszikus egyenességgel vállára omló haját hátradobja. Haspólójából látszólag minden pillanatban ki akarnak ugrani a keblei. Pöttyös testnadrágja fekete velúrcsizmába van bújtatva, melyet olyan könnyedséggel visel, mint egy papucsot. Pinyónk halotthalványan bámulja, de nem tud rögzíteni semmit. A lánynak nincs magassága, súlya, kora, semmi olyasmi, amivel jellemezni lehetne... Az egyik pillanatban vadnak látszik, a másikon szelídek, egyszer hívogatónak, másszor megközelíthetetlennek.

Amikor véget ér a dögös szám, az érzéki varázslat a ruhatár felé indul. Természetes szabadsággal lépked, csöppnyi szomorúsággal a szemében. Hősünk gyorsan elébe penderedik. Elegáns, mint Lord Cardigan, az esetleges interjú miatt. Magabiztosan igazgatja a csokornyakkendőjét.

– Jó estét kívánok ! Remélem, jól szórakozik... A Globe tulajdonosa vagyok !... Mármint a társtulajdonos... Fia. Az egyik fia !

– Ó, igen, köszönöm szépen... De most már mennem kell, hogy időben hazaérjek. Így is nagy csoda, hogy elengedtek... Szerencsére tegnap volt a születnapom, és ezért...

– Ez esetben a ház vendége ! Ahány éves, annyi pohár pezsgőt kap !

– Nem hiszem, hogy meg tudnék inni tizenhét...

– Majd elfelezzük ! De én azt hittem, őszintén szólva, hogy három-négy pohárral többen kell osztozkodnunk.

– Nagyon kedves, de én egyáltalán nem iszom.

– Akkor adja ide a ruhatári céduláját ! Nekem nem kell sorba állni.

Senkinek sem kell, ha egy papírpénzt nyújt át a pulton. Az alkalmazott olyan szolgálattelküen loholt oda a kabáttal, mintha valóban a tulajdonosnak tenne szívességet. A „főnök” utat tör a tömegben, egészen a kijáratig. Közben a lány kapucniját is megigazítja.

– Engedje meg, hogy elkísérjem az autójáig !

– Nem kocsival jöttem.

– Akkor természetesen hazafuvarozom. Ez cégünk szolgáltatása.

– Gondolja, hogy beülök egy vadidegen kocsjába ?

– ...Taxit is hívhatok.

– Taxiba pláne nem szálllok !

– Azt hiszem, már csak egy lehetőség maradt; gyalog kísérem haza.

– Fázni fog csokornyakkendőben.

Pinyó odaszalad Fiat Fiatovicsához, és kiemeli a télikabátját. Már jön is, de visszafordul papírzsebkendőért. Aztán még egyszer, a hosszú Marlboróért. Hollósy hagyta ott, a múltkor. Örömeiben elfelejti lezárni a kocsit. A lány kuncogva szemléli kapkodását. Az Állatkert felé indulnak el.

– Rágyújt ?

– Utálom a bagósokat !

Hősünk keze úgy remeg, hogy a dobozból kiszóródnak a cigaretták, némelyik beleáll a frissen esett hóba. A lány a nyaka köré tekert sálba nevet, szeme sarkában nedvesség csillog.

– És a hazudósokat se szeretem ! Neked semmi közöd sincs a Globe-hoz.

– Most már van. Életemben nem felejttem el, hogy itt találkoztunk.

Nagy szavak ezek, csak így, hirtelen. Felérnek egy vallomással. Mindketten megtorpannak tőle. Pinyó már nem a földön áll, súlya sincs. Lebegve vonzódik a lány felé, aki hitetlenkedve kezdi érezni az erejét. Azt a hatalmat, amiről eddig nem is tudott, de mostantól mindig vele lesz. Valami azt súgja neki, hogy ettől a legkeményebb acél

is megolvad, s ő is oldódni vágyik. Hősünk feje közben a füléhez ér, álla a kapucnijában landol. Nem húzódik el, de a zsebéből se veszi ki a kezét. A fiú zavarában a bordó kabátot gyűrögeti.

– Ha nem viszel haza, nagyon kikapok.

A piros lámpáknál mindig összefonódnak az ujjaik. Sajátos nászútjuk csupán az Oktogonig tarthat, nehogy meglássák őket. Addig azonban minden jó, nem hiányzik nekik semmi. Olyannyira, hogy még egymás nevét sem kérdezik ! Pinyó a bepárasodott szélvédőre írja fel az övét.

– Az enyém titok – évődik a lány.

– Ne kínozz !

– Holnap megtudod. Vagyis hétfőn !

– De valahogy... gondolnom kell rád...

– Nem szeretem a nevemet. Majd te adsz nekem másikat.

H É T F Ő

Pinyó minden idegszálával ezt a napot várta, a reggel mégis rajtaütésszerűen éri. Ezen meg is sértődik, pedig csak saját magát okolhatja. Az éjszaka nagy részében ugyanis halandzsaszövegeket énekelt rég elfeledett dallamokra. Nem csoda, ha nem hallotta az óracsörgést. Arra rezzent fel, hogy már egész világos van. Borotválkozni nem volt idő, a reggeliből pedig egy lemondó sóhaj lett. A Landerer alagsorában magára kapja fehér köpenyét, mert ma Lévai Palit kell helyettesítenie. Uramatyám ! Kettesével veszi a lépcsőfokokat, végigviharzik az üvegezett fényszedő mellett, s mielőtt leroskad az íróasztala mögé, még két elsőt is lecsesz.

– Bérczi ! Hozd át a két új csajt !

Mérgesen kotorászik a jobb alsó fiókban, így inkább csak érzi, hogy megérkezett a kis csoport. Borostásan és morcosan néz fel, beletúrva aznap sehogy se álló hajába. Az egyik lányról lerí a szende szüzesség, nagyon meg van illetődve. A másik – a másik pedig Ő volt !... A kapucnis bordó télikabát még rajta, hiszen nincs szekrénye.

Teljesen érthetetlen, hogy Galileinek miért kellett visszavonnia a tanait. Egyáltalán: minek is volt tárgyalás? Hiszen teljesen egyértelmű, hogy mozog a föld. Mindenki érezheti, aki nem kapaszkodik.

Pinyó nem mer felállni, inkább előhúzza a jelenléti ívet és a hozzá tartozó tollat. A hangja olyan rekedt, hogy simán felléphetne egy blueskocsmában.

– Kérem a neveket !

Valószínűleg senki sem tudná elolvasni azt, amit leírt, és amúgy is rossz rovatot töltött ki. Nem ilyen körülmények között akarta megtudni, hogy:

– Spiegelberger Mária.

Hát, nem hívhatnak mindenkit Eszterháznak. Hősünk nem ér rá ezen meditálni, mert még le kell merülnie bizonyos bugyrokba. El tudná mesélni Danténak, hogy mi a pokol. Az ember ott feszeng az imádott lány előtt, aki szemmel láthatóan utálja őt, de magyarázkodni képtelenség. Sirás helyett munka- és tűzvédelmi előírásokról beszél, lehetőleg meggyőzően. Mikor ezen túljut, aranyalma helyett átnyújt egy babaszappant, azzal, hogy később fogkefe is lesz.

Pinyó eleinte azzal hitegette magát, hogy a lány tartózkodó magatartása csupán a szituációhoz való alkalmazkodás, de aztán meghallotta a sötét szárnyak suhogását, és szívébe jeges rémület költözött. A felesleges csajt gyorsan Bérczi nyakába sózta, aztán ölelésre tárta karjait.

– Hagyjon engem a tanár úr ! – lépett hátra a szombati jelenés.

– ...Marika...

- Nem vagyok Marika ! Nem szeretem, ha így szólítanak.
- Hát, hogy szólítsalak ?
- Sehogy !
- Most mi a baj ?

Erre nem is válaszolt. Olyan ellenszenv tükröződött az arcán, hogy hősünk valószínűleg megijedt. Egy becsapott és megbecstelenített lény tartott távolságot tőle. Sértett méltósággal kevert kiszolgáltatottság áradt belőle. Barna szemei azt üzenték: „jól van, most nem tehetek semmit, de...”

Ebben a feszült helyzetben érkezik meg Lévai Pali. Vidáman lecsapja az aktatáskáját az asztalra, és hátba veregeti a fiút. – Kösz, hogy tartottad a frontot ! – Aztán az új kislányhoz fordul:

- Ne félj, nem a Pinyó lesz az oktató ! Ilyen nőcsábászra nem is bíznaalak !

S P I G I

Így szólítják osztálytársai a lányt, mert túl hosszú a neve. Egyébként a Pinyó is csak becenév, ami hasonló rövidítéssel keletkezett. A *Jeruzsálem leányai* új sorokkal bővül, hősünk ugyanis a szereplőkben Spigit véli felfedezni. Ebben az örök nőit birtokló lényben tényleg van valami a paradicsombéli Éva hamvasságából, a házasságtörő nő dacos büszkeségéből és Mária Magdolna titokzatosságából.

A fiú menedzsere sokat dolgozik, van úgy, hogy már kora reggel havat hánynak. Ez a Landerer előtti parkolóban történik.

- Mi van, Ferikém, mit ittál ?
- ...Sört unikummal – krárog Hollósy. – Neked is ki kéne próbálnod.

Pinyó azonban nem iszik egy keménynek ígérkező tárgyalás előtt. Új könyvét tudniillik nem akarják kiengedni a Zrinyiből. A kiadója késlekedik a számla rendezésével. Van pénzük, csak éppen másra akarják költeni. Grasselly Istvánnak, a vezérigazgatónak, aznapra már elege van az írókból.

- Most beszéltem Végh Antallal... Több millióval tartozik nekünk, és ő sem akar fizetni. Azzal érvel, hogy Romániában természetben kapta a honoráriumot, nem tudom, hány vagon sót... Azt ajánlotta fel ellenértékként...

Hősünk dolgvégezetlenül érkezik vissza a tannyomdába. Spigi ott ül, neki hátul, az üvegfal mögött. Hosszú haja frissen mosottan fénylik, és megközelíthetlenebbnek látszik, mint valaha. A révedezést Bérczi zavarja meg. Nyitott borítékot tesz le az asztalra, fülig érő szájjal.

- ...Mi ez ? – kérdezi Pinyó.

Két darab színes, kinagyított fénykép lapul benne ! Egy egész alakos fotó és egy mellkép. Spigi mosolyog mindkettőn. Hősünk percekig azt hiszi, hogy eljött a világvége, de nem erről van szó.

- Múlt héten fent voltunk náluk Csörével, mert most vele járok... Én se tudtam, hogy már Spigi is a barátnője... Szóval, bohóckodtunk egy kicsit, pár felvétel is készült... Ezeket megtarthatod, de nem tőlem kaptad ! Még miránk haragudna meg, ha rájönne...

- És ti honnan tudjátok, hogy mi, illetve én...
- Hát, az éjszakai portás talán még nem szerzett róla tudomást, de azt hiszem rajta kívül mindenki sejti. Amilyen szemeket meresztesz rá...

Csöre közeledik, magasra tartott kézzel, mintha jelentkezne. Parlamentnek látszana, ha széles jókedvében nem ütközne bele folyton a regálokba. Hosszú hajszalet tart az ujjai között. Vigyázva fogja, nehogy véletlenül elejtse. Csak nem...

- Spigié.

Pinyó ebéd után meglepődve látja, hogy a lány egymagában gubbaszt. Van valami a tartásában, ami sírásra utal. És tényleg ! Istenem, de csúnya most... Hősünk semmivel se törődve rohan, de odabent fél térdre ereszkedik, mert nem akarja, hogy már messziről meglássák őket.

- Mi a baj ?
- Az Orsi... Leejtette az új lejátsszómát...
- És... Nem működik ?
- ...Meg se nyikkan...
- Add ide, leviszem a tmk-ba. Majd az elektronikai műszerész megnézi.
- Már levitte a Lévai... De vissza is hozta... Nem nyúlnak hozzá, hátha garanciális.
- És az ?
- Münchenből küldték... De ha otthon megtudják...
- Nyugi, nyugi. Jó szakember a Gedai Feri, meg fogja csinálni. Ha én kérem rá. Vagy elviszi valahová.

Spigi „utolsó mentsvárként” nyomja Pinyó kezébe a készüléket, aki beleteszi egy kartonpapírból készült úgynevezett műhelytáskába. Mégsem viheti úgy át az épületen, mint egy véres kardot. Gedai éppen az *Élet és Irodalmat* olvassa. Hősünk óvatosan kicsúsztatja elé a lejátsszót.

- Ezt már láttam.
 - Ezt még nem. Ez most az *enyém*.
 - Az más – hajtja össze a lapot a műszerész. – És mit csináljak vele ?
 - Szóljon ! Ha alkatrész kell, megyek és hozok.
 - Ne fáradj... Itt, Pesten, hiába futkosnál.
 - Akkor vegyünk egy ugyanilyet !
 - Ahhoz kevés lesz a fizetésed.
 - Ilyen drága ez a kis vacak ?
 - Ez a legújabb csúcsmodell. Többet tud, mint egy asztali készülék.
 - Akkor essünk neki ! Segítek, ha kell...
 - Az nagyon megnyújtaná a javítási időt. Bár, ma úgysem leszek vele készen.
- Pinyó felszalad a büfébe, és sportszerűtlen módon a diákok elé furakodik, pedig nem szokása az ilyesmi.

- Mit szokott fogyasztani a Gedai Feri ?
- Tejes teát túrós batyuval, mustáros hot dog-ot almalével, és...
- Vitesd le neki légyszi mindezt, egy habos kávé kíséretében !

Hősünk újra Spigihez repül. Csőre és Bérczi ott téblábol körülötte, de amikor észreveszik őt, tapintatosan félrehúzódnak. Pinyó széket húz maga alá, mert az időközben megtelt teremben a térdelés túl drámai lenne. Gyengéden megérinti a még mindig szipákoló lány vállát.

- Nagy baj lenne, ha csak holnapra készülne el ?
- ...Nem mehetek haza nélküle ! – Egy csipetnyi hisztéria érződik a hangján.
- Mondjuk, kölcsönadtad egy osztálytársnődnek...
- Nem adhatom kölcsön !

Lévai Pali lép be az üvegajtón. Látja a jelenetet, de nem megy oda. Úgy csinál, mint akinek hirtelen fontos dolga akadt. Hol az órájára néz, hol a telefon felé nyúl. Hősünk hozzásiet, egy önzetlen filantróp mosolyával.

- Palikám, a Gedai megcsinálja a készüléket, de csak holnapra. Nem mondhatnánk azt, hogy te vetted el ?
 - Hülye vagy ?! Még bejön az apja és belever a földbe. Tudod, mekkora szivar ?
- Nos, ilyenkor van szükség menedzserre. Pinyónak szerencsére van egy... Hollósy nem kifejezetten lelkesedik a feladat hallatán. Kajtasson Aiwa-szerviz után ?

– Ez nem irodalmi tevékenység – morogja méltatlankodva a telefonba. – Óránként egy ezrest kérek.

– Jó.

– Máris félre tehetsz nekem hármat.

– Miért ?

– Mert tudom a szerviz címét.

– Ez esetben csak egy ezres jár...

– Jó. Akkor három óra múlva mondom meg.

Hősünk kölcsönös becsületsértések után ismét az imádott lányhoz szalad. Este hétre beszélnek meg találkozót, a Lövölde térre. Ha addig kész a lejátszó, megúszhatják. Egy azonban már biztos. Találkozni fognak. Spigivel. Találkozni ! Spigivel !!

A P Á K N A P J A

Másnap reggel, amikor Spigi iskolába indult, majdnem hanyatt esett a kapujuk előtt. Nem, nem a járda volt csúszós, hiszen a Belvárosban már minden hó elolvadt. Mégis egy hóember állta el az útját. Kék szemei voltak, akárcsak Pinyónak, és olyan csokornyakkendőt viselt, mint hősünk a Globe-ban. Hogy pontosak legyünk, ugyanaz volt a nyakában. A fiú hajnalban kelt, és kendekevesi havat hozott kocsijának csomagtartójában. Később a Landererből kiküldött egy Répási nevű elsőst, hogy fényképezze le a művét. Addigra már egy kicsit megereszkedett, és a söprűjének is lába kelt.

A lány osztálya azon a héten már nem jött gyakorlatra, de Csöre bement hozzá sulis után. Lélekszakadva.

– Baj van ! A lejátszó csak rövid ideig működött... Spigi elvitte abba a szervizbe, de ott azt mondták, hogy ők megtették, amit lehetett, igazából alkatrész kéne hozzá. Hetekbe telik, amíg megjön... Szombaton meg valami családi ünnep lesz náluk, akkor elő kell venni, megmutatni.

– Akkor hozok egy másikat Münchenből.

Pinyó fizetés nélküli szabadságot kér Lévai Palitól. Kiderül, hogy az nehéz ügy, és tanév közben nem is szeretik az ilyesmit. Megoldás azonban van.

– Kiírok neked egy anya-napot... Az jár a gyermekeit egyedül nevelő apáknak is. Törvény van rá.

– Nincsenek gyerekeim.

– De lehetnének !

– Hát, lehetnének.

– Akkor miért vitatkozol ?

Hősünk úgy gondolja, hogy ilyen hosszú útra nem ártana egy mitfárer, aki időnként felváltaná őt a volánnál. Hollósy tárcsázza. Csak a kilencedik kicsöngésre veszi fel a telefont. A hangja borízú.

– Este hatra gyere az Operához !

– Jó.

A menedzser kivételesen pontos, de Pinyó alig ismeri fel a járókelők között. Állítása szerint már jó ideje ott toporog. A fiú körbejárja, mint egy hirdetőoszlopot.

– Hogy nézel ki ?!

– Éppen hasonló tartalmú kijelentést akartam tenni. Igazán furcsa, ahogy te az Operában való megjelenést elképzeled.

– Ki mondta, hogy az előadásra megyünk ? Münchenbe utazunk !

Hollósy bánatos pillantást vet az impozáns épület felé, majd sietős léptekkel az autóhoz megy. Kinyitja az ajtót, aztán mindkét kezével hátranyúl, és felcsapja frakkjának szárnyait.

– Rám nem kell várni.

Ekkor Csöre jön fel a kis földalatti lépcsőjén. Pinyó kötötte a lelkére, hogy hozza el Spigit integetni. A lány nincs vele, de utazni sem kell. Bevallotta az apjának, hogy a lejárás tönkrement.

A Magyar Állami Operaház egyébként arról híres, hogy hőseink a baloldali feljárójánál szoktak találkozni. És ez nagyon nagy baj. Mert a szerelmeslevelek a régi fényképekkel együtt hamuvá égnék. De mit csinálunk az Operával?

A HÁZ

Spigiék háza a múltban is ott állt, és a jövőben is ott fog állni, mert élettartamát nem földi időszámítás szerint mérték ki. Olyan, mint az Úr által teremtetett világ; cserélődnek benne az emberek, de a világ, az ugyanaz. A régi lakók neve már feledésbe merült, az újak pedig semmit sem fognak tudni a lányról. Titkait a ház fogja őrizni, többi titkával együtt. A legnagyobb titok az, hogy a ház – él. Mindenkit lát, még a legbelső szobában is; mindent hall, mert falainak füle van; és számára nem kérdés, hogy melyik lakásban mit főznek. Ő tudja meg először, hogy kinek érkezett levele, és ő mondaná el utoljára, hogy éjszakánként miért áll meg két emelet között a lift. Ha valaki felmegy a lépcsőn, automatikusan leméri a súlyát, megbecsüli korát és rezonál közérzetére.

Reggelente a közlekedés zajára ébred, rühelli is a motorizációt, a füstködön is jobban. Nem szereti, hogy évtizedenként bekenik a homlokzatát, dűhében le is dobja magáról a vakolatot. Az utcanévtáblával nem boldogul, de azt amúgy is sűrűn cseréli, kezd is belefáradni a politikai változásokba. Ki nem állhatja a járdára parkoló autókat, de leginkább a zord házmeister miatt kesereg. Hogy jön ahhoz, hogy bezárja a kaput?! Az ő kapuja legyen mindig nyitva...

A kapualj különben is a szívügye. Valóságos álomvilág az, érzelmek tárháza. Ott őrizi az el nem csókolt csókokat, a ki nem mondott szavakat, a néma búcsúzásokat. Fájt neki, hogy a boldog szemvillanások szemetes edények között cikáznak. Ahogy mondani szokta: a kapualj a ház temploma. Mikor jön már egy Jézus, hogy a dadogó valomások és ügyetlen csókok közül kiszórja a bűdös kukákat?

Mindent megtenne a fedele alá került emberekért, és ez azért figyelemre méltó, mert nem ő válogatja a lakóit. A bombázások alatt azért remegett, nehogy rájuk dőljön. Az ötvenes években, a csengőfrász idején, velük virrasztott. Sejtette, hogy ez lesz a vége, már akkor tudta, amikor először megjelentek a karszalagosok, akik mindenkit letereltek az udvarra, a poroló mellé. Átkutatták a lakásait, ő meg együtt suttogott a padlásra bűjt férfival:

– *Smá Jiszroél Ádajnoj Elajhénu Ádajnoj Ehod...*

A költözködések nagyon nehezen viseli. Mikor a réztáblát feszegetik az ajtón, az olyan neki, mintha a haját húznák. Azt szeretné, ha senki sem menne el, semmi sem változna, minden úgy maradna, ahogy van... A „Spiegelberger” feliratú név már idestova két emberöltő óta ki van szögezve, a szélein zöld oxidréteg keletkezett.

És a ház már Pinyót is ismeri.

Pinyó huszonkét kilométerre lakik Spigiéktől. Ezt a távot, így estefelé, a Fiat Fiatovics-csal ugyanennyi perc alatt teszik meg. Most szállnak be a fehér színű kocka Ladába, aminek keskeny ralicsík van az oldalán. Jó volt együtt lenni, de indulni kell. Hősünk segít becsatolni a négypontos öveket. A szokványos biztonsági heveder az „S” kanyarban semmit sem ér. Elöl határozott oldaltartású sportülések vannak, hogy a csípővel is érezni lehessen a sodródást. A kormány háromküllős, és átmérője kisebb a vizsgán megengedettnél. Pinyó megpöcköli a belső visszapillantón fityegő szürke csacsit, amit a lánytól kapott, és beröffeni a motort. A nagy keresztmetszetű leömlő az autó végén igen gyanús hangokat ad. Hát ez meg micsoda? Ez kérem, ezernyolcszázas Fiat-motor, éppen csak be lehetett passzítani a gépházba. Kocka Ladával még ma is versenyeznek, mert van hely a nagyobb erőműnek, no meg hátul van a hajtás. A kaszni is könnyű, ami jó, csak be kell tenni a csomagtartóba egy vékony ólomlemez, hogy a tengelyterhelés ötven-ötven százalék legyen. Ebben is van, méghozzá nyomdai betűféméből.

Akkor indulnak, amikor az utólag felszerelt műszer szerint az olaj már elég meleg. A Weber-karburátor benzinért hörög, a direktszűrők sietve szállítják a levegőt. Ez ám a motor ! Hogy mennyit fogyaszt? Pinyó szerint nem eleget. A fordulatot nem is nézi, zsigereiben érzi, mikor kell váltani. Spigi bámulja a fiút, aki olyan egységet képez a kocsijával, mint zsoké a lovával. Nézné a sebességet, de a centrifugális erő az ajtóhoz nyomja, aztán a gyorsulás az ülésbe préseli. A résnyire nyitott tolótetőn légáram süvít be, az úttest szaggyalagcsíkja pedig záróvonallá csúszik össze. A Vörösvári út sarkán rendőr posztol. Ráadásul közlekedési, fehér sapkában ! Hősünk kezfékkel fordul át a Bécsi útra, s mire a járőr felköhög a sípját, ő már messze jár.

Az Árpád-hídon egy puccos batár sofőrje fixirozza Spigit. Pinyó mintha nem is látná, de már bal lábbal nyomja a féket. Ebből verseny lesz ! Okos ember tudja, hogy az autót nem a motor hajtja, hanem a kerék. Az ő gumija nem csikorog, mert az azt jelzi, hogy nincs tapadás. Márpedig erről szól az egész. Abroncsai többet érnek, mint az egész kocsi. Jön a nagy kanyar, amibe a fickó elsőkerék hajtású batárjával száguld be. A hajtott kerék elfordítása azonban teljesítménycsökkenést jelent. Az ébredő oldalvezetés súlyos másodperceket jelent. Pinyónak lazák az ujjai, mert gázzal kormányozza az autót. A Fiat Fiatovics úgy tolja a farát a megfelelő helyre, mint egy kékű oroszló. A puccos batár viszont csúszkál, mint disznó a jégen. Igen ám, de jön az egyenes ! A fickó már ötödikben nyomja, ahogy hősünk is, de neki még van egy sebessége. Ez is csak négy henger, de dupla gyújtás. Itt egy csepp benzin se megy ki a csövön, mind berobban. Aztán egy váltás – és a puccos batár állva marad.

Az egyirányú szűk utcákban közel állnak egymáshoz a házak, a kocsi itt olyan hangot ad, mint a teljesen kihúzott tangóharmonika. Spigi bugyija ilyenkor nedvesedik, de ez titok ! Ahogy az is, hogy ma együtt alszanak. Hősünk lent, az autóban, a harmadik emeleti ablak alatt. A lány fent, de tudja, ki van alant.

A Belvárosban már sok a lámpa, de ez, így este, állórajtolásokat jelent. Hrrr – duruzsolja a motor –, ez kell nekem ! Nem tudom, láttak-e már öreg svábot belépni a táncba, a sokadik snapsz után. Hát, annak külön koreográfiája van. Odacsámpázik a parkett szélére, szemébe húzza a kalapját és hátratolja a seggét. Bal lábával kapálni kezdi az umtatta ritmusát, s amikor meghallja a nagydobot, akkor kilő, mint a ralicsikos fehér Lada.

És Pinyó repül, mint Exupéry, hiszen ő is író és szent. Jaj, most kéne neki egy golyóbis, mint Antoine-nak, hogy holtan szállhasson le a földre, mert élve – élve bizony rosszabb lesz.

A B A N D A

Pinyó egyre népszerűbb a diákok körében, mióta Spigivel jár. Ők legalábbis azt hiszik, hogy ez a helyzet, mert minden jel erre utal. A valóság azonban egy kicsit más. Rövid a póráz, a lány csak órákra szabadul. Akkor azonban örült, lázas rohanás!

Például, Saroglya kitalálja, hogy menjenek fel a Dobogókőre szánkózni. Hősünk már dugja is az asztal alatt a pénzt neki (így látszólag nem mindig ő fizet), szalad a telefonhoz, mert Csörét nem lehet kihagyni; a slusszkulcsot úgy nyújtja ki a fülkéből, valaki menjen el addig tankolni; csókolom, ugye el tetszik engedni, ugyan, én se tudok vezetni, nem, nem, ezt a Bérczinek mondtam, persze, hogy lassan hajtok, hiszen ott lesz Spigi is; mit akarsz ezzel az apróval, Saroglya, költsd a nőkre, na, akkor hol találkozunk, igen Sajtikám, megkapod a könyvet; oké, Spiginek te adsz ruhát, hiszen vizesben nem mehet haza, mert akkor kiderül, hol volt; jaj, csak fel ne fázz, legjobb, ha utána nálam megfürdesz, ő miért, miért csak Sajtiéknál lehet fürdeni, nem bugyim az nincs, ezt belátom; ez a marha mindjárt elűt, ja, ez az én kocsim, Bérczikém, fék is van rajta, én most hazaviszem Spigit; – suttog, ordít és szervez, míg minden összeáll; másfél óra múlva már Kendekővesen is vannak; kapkodva rámol a csomagtartóba, mi kell még; plédek, szánkó, Sajtinak a könyv; szóltál Spigi, persze, hogy hazaviszlek hétre, nem, nem a ház elé, de ott leszel a lakásban, az óra előtt, pontosan amikor a nagymutató a tizenkettes számra ér; nézd ezt a pólót, nem tetszik, hadd adjak valamit neked; megfájdult a fogad, Saroglya, nem baj, van itthon Lidokain spray, mondd szépen, hogy Á, mire fölérünk, elműlik; mit akarsz, Csöre, sügd bele a fülembe, igen, nagyon dögösen nézel ki, hát mért hazudnék neked, hiszen te vagy a nővérem; száguld a Fiat Fiatovics, hegynek fel, hat személlyel, itt a szivargyűjtő, csak a tanműhelyben ne kérjetelek cigit; melyik számra pörgessem vissza Spigi, de, de, ha ő azt mondja, hogy izé, akkor izé; és már szól a *Ha én szél lehetnék*, egy lányt megke-kereshetnék, itt ül a ko-kocsimban, jaj-de-szét-fűjnéam hosszú haját, port az útról, merre járt, szaladnék nyomában; jöttem, hadd lássalak, ismerj meg engem, igen, igen, Spigi, hozzád, hozzád köt minden.

S Z E R E P O S Z T Á S

Végre megjött az igazgatói engedély, elő lehet adni a *Jeruzsálem leányait*, ha van hozzá elegendő jelentkező. Hajjaj, mint égen a csillag! Lássuk, kik közülük az igazi sztárok. Pinyó az ebédelőben válogat. Wetzl Ágota a felügyelő tanár. Ez a „néni” két évvel fiatalabb hősünkénél, és a darabban a jó tündért játssza, akárcsak az életben. Csöre már előre szól, hogy ő Salóme szeretne lenni. Nem érti, hogy itt a karakter a lényeg, nincs protekció. Olyan hangot ad ki, mint a lyukas gumilabda, ha rálépnek.

- Persze, a Spigi Mária Magdolna lehet!
- Igen, mert ő...
- Jaj, tudom, mártogasd porcukorba és zabáld meg!
- Nem erről van szó... Egy vígjátékban tudnálak használni, mert ha kimész a színpadra, a közönség egyből röhögni kezd.
- Szerepelni akarok!!
- Már most szerepelsz.

Csöre felborítja hősünket a székével együtt, és fél lábbal a mellkasára lép. Oroszlánvadászok fényképezkednek így a trófeával.

- Én a nővéred vagyok!

Úgy hisztizik, mintha ez igaz lenne. Valójában Pinyó vette a nevére, Spigivel kapcsolatos szolgálataiért. Ökleivel már a szemét dörgöli.

- Drámában nincs bögés! – jelenti ki a rendező. – Ez komoly dolog.

A fiú gyerekkorában tanulta meg a dramaturgiát. Bérletük volt a József Attilába, amit rendszerint népművelők által toborzott vidékiek töltöttek meg. Mindenki az utolsó buszhoz lőtte be magát, mert taxira nem volt pénz, kocsiról pedig álmodni sem lehetett. Aki lemaradt a járatáról, az a váróteremben virrasztott hajnalig. Az egyik darab vége erősen szuggesztívre sikeredett. A főszereplő az égnek lökte karjait, és kis hatáspauzát tartott. A közönség lélegzet-visszafojtva figyelt... Nem hiába... A sztentori hang ugyanis felharsant, de egészen más irányból:

– Engedjenek! Megy a vonatom!

Tanulság: az előadás már a vége előtt is befejeződhet. Mindig ez van, ha unják a darabot. Az érdeklődést tehát mindenáron fenn kell tartani. Erre az a legjobb módszer, ha a drámából komédiát csinálunk. Ennek Pinyó a mestere. Nevessen a nagyérdemű, mert akkor sír – ha utoljára nevet.

P E R T U

Hősünk ma nyakkendőben érkezett a tanműhelybe, és egész délelőtt tükön ült. Nagy embert várt, valóságos legendát. Olyasvalakit, aki minden volt, ami ő nem. Költő, író, filozófus, esztéta, kritikus, irodalomtörténész, orientalista... Tótfalusi István ezekben a műfajokban maradandót alkotott. Lexikonokat és különböző szótárakat állít össze, egy tucat nyelvet beszél. Köztük olyanokat, mint latin, görög, héber és arám. Lefordította emészthető nyelvre a Bibliát. Uramatyám! És ez az ember vele akar beszélni. Még jó, hogy csak a Tragédiáról. A verseit nem vallja be neki, az egyszerű biztos.

A nála két és félszer idősebb élő klasszikust a portán fogadja. Tiszteletteljes főhajtással mutatkozik be.

– Á, hát ön is itt dolgozik? Az édesapjához jöttem. Telefonon egyeztettünk.

– Velem beszélt. Én vagyok a Tragédia szerzője.

– Az lehetetlen! Maga túl fiatal.

– Hát kérdezzen valamit a témában...

– Hány pozitív figura van a kánoni evangéliumokban?

– Kettő. Mária Magdolna és Pilátus.

– Úgy van – bólint Tótfalusi. – Egy kurva és egy pogány.

Pinyó íróasztala mellett áll egy kárpitozott szék. Ültek már rajta nagy emberek, de ekkora formátumúak még nem. Hasonszőrűek fél szavakból is értik egymást, úgy-hogy már tegeződnek. Hősünk úszkál a boldogságban. Legszívesebben francia pezsgőt hozatna a büféből, de csak Törley van a hűtőpult alatt.

– Merészen választottál címet... Az *ember igazi tragédiája*... Elhúztam a számat, amikor megláttam. Aztán a prologus meggyőzött. De ha már itt tartunk... Nemsokára megjelenik a *Kalauz a Bibliához* című könyvem digitális változata. Írnál hozzá előszót? Jobban nézne ki, ha nem én csinálnám.

– Utószót is írok! – lelkesedik Pinyó.

– A Móra-kiadványra alig volt visszajelzés. Hivatalosan csak egy főpap dorongolt le. Valami pápai trónálló...

– Nem vagyok otthon az egyházi hierarchiában – mentegetőzik hősünk. – Melyik trónoláskor kell ott állni?

Tótfalusi a fiatalokáról mesél. Mások voltak az erkölcsök. Nehéz volt kapcsolatot teremteni a lányokkal. A fiú vigasztalja.

– A vallásosan neveltekkel ma is csak kínlás. Fűztem egyet, aki a Patronába járt. Ott még a szoknya hosszát is ellenőrizték. Centivel! Ez még a mini korszakában volt, ezért a lányok cselhez folyamodtak. Hazafelé, az első kapualjban, az övszalagnál fogva felhúzták a hónukig.

– Ügyes megoldás.

– Csak kicsit ijesztő annak, aki nem ismeri az eljárást. Képzeld el, az első randin behúzott a kukák árnyékába, és elkezdte rángatni a szoknyáját.

Az oldott hangulatban Pinyó bevallja, hogy verseket is ír... Szégyenkezve hozzáteszi, hogy csak magyarul. Tótfalusi elteszi a gépelt kéziratokat. Menni készül. Fáradtan sóhajt fel.

– Azt mondja meg nekem, kedves mester, hogy mi a halál !

Hősünk derékig elpirul azon, hogy ez a nagy ember az írók régi megszólításával tünteti ki. Úgy felel, mint kisiskolás a katedra előtt.

– Mi a halál? A halál – belátás. Az Isten belátja, hogy mindennek van határa.

N E M A C S Ó K A M I N D E N

A világirodalomból ismert hősök és hősnők esetében tudjuk, hogy szerelmük beteljesült. Mármost *úgy*. No de, mi a helyzet Spigi és Pinyó esetében? Szívesen olvasnátok erről? Akkor tovább kérdezek. Tudjátok, hogy mi volt a Lövölde téren? Amikor először találkoztak, gyalog. Az egy előre megbeszélt, igazi randi volt... Mindkét részről torokban dobogó szívvel. A helyet pedig nem véletlenül hívják úgy. Ott mindenfelől nyilak röpködnek. Az egyik pedig biztosan telibe talál. Mondjátok hát meg, hogy mi történt köztük ! Ugye, nem tudjátok? És miért nem? Azért, mert a földi szívben is van menny – ahogy Vajda János írja –, csak nincs rá földi szó.

Szavak nélkül pedig nehéz az író dolga. Főleg, ha nem is akar beszélni. Mert nem szabad. Igen ám, csak hogy muszáj. Ha az irodalom ítélőszéke elé szólítják, felelnie kell. Valamit. Ady Endre óta pedig nem lehet hazudni ebben a témában. Nem kellett volna neki megírnia a *Szerelem eposzát*. Egy sort mindenképpen kihagyhatott volna. Az egyik ugyanis kendőzetlenül megnevezi ama nagy csatateret. Azt, *melyet női testen gyémánt-Végzet karcolt*.

Ne tárjuk fel azt a kaput, amelyen mindenki be akar menni? Vagy kerüljük meg a kényes kérdést? Ahhoz túl hosszú a kerítés. A hátulról jövő hazugokat meg úgyis kinyírják. Erkölcsei hullájuk elrettentésképpen temetetlenül marad. Mert ez a dolog nem magánügy, bár annak látszik. De éppen akkor lesz szégyelnivalóan póre, ha takargatni próbálják. Színpompás ruháját csak lepel nélkül ölti fel.

Ne gondoljátok, hogy én szemérmesen hallgatok. Hisz már kimondtam azt a szót, akinek van füle, az hallja is. Igen ám, de Spigi és Pinyó vajon meghallotta-e? Ezt lenne jó tudnotok. Ha hősökért izgultok, s nem kíváncsiság furdal titeket, lesz válasz, talán. Ha nem mondjátok el senkinek. Mély sóhajtással kérdek hát tőletek: tudtok-e titkot tartani ? Mert én igen.

L A V I N A

A bonyodalmat Sajti előszobában tartott kiskutyája okozta. Megrágta Spigi szép hosszú szárú csizmáját, amíg a lányok odabent tanultak. Otthon nem lett balhé belőle, mert a javítást elvileg az eb gazdája vállalta. A munkát persze a kende kövesi suszter végezte el. Ez eddig rendben is volna, ám a csizma egy buli után hősnöknél maradt. A tánc tudniillik zokniban folyt. Csőre bele is lépett a padlóra tett mustáros szendvicsbe, s ilyen állapotban nyitott ajtót Bérczinek.

– Mi van, ti már az asztalon táncoltok ?

Pinyó sokáig nézegeti a lábbelit, aztán nagyot gondol. Szeretné már belülről látni Spigiék lakását. Jó lenne már a szüleivel is megismerkedni, csak úgy, futólag. Utána el lehet kezdeni szorosabbra fűzni a kapcsolatot. A nagyival már látatlanban is jóban van, a lány ugyanis egyedül neki vallotta be hősünnkel való kapcsolatát. Sokszor falazott nekik, a fiú pedig édesanyja süteményes receptjeivel hálálta meg a segítséget.

Felkerekedik hát, s mint aki szívességet tesz, becsönget az ottfelejtett csizmákkal. Elvégre hideg tél van, szükség lehet rájuk. Igaza is van, már ami a fagyot illeti. Spigi anyja nyit ajtót, igen hűvös arccal. Kissé nehezen fogja fel a szituációt, de amikor megérti, teljesen kiborul.

– Micsoda? Magánál olyan bulik vannak, hogy kiskorú lányok ottfelejtik a ruhadarabjaikat ?

– Ez nem ruha, ez cipő – magyarázkodik Pinyó, és illedelmesen bemutatkozik.

– Szóval, maga az ?! – szórnak villámokat a szemek. – Úgy hallottam, kerülgeti a lányunkat. Mesélték, hogy amolyan félbemaradt egzisztencia. Elfuserált beatzenész, aki ólombetűket szed. És mi a fenét akar ? Majdnem tíz évvel idősebb Máriánál !

– Az nem számít – próbálja humorosra venni a figurát hősünk. – Egyszer húsz évvel idősebb nőbe voltam szerelmes.

– ...És ezzel még dicsekszik ?

– Óvó néninek hívták az illetőt.

– Szórakozik velem ? Azt hiszi, hogy a zsidókkal mindent lehet ?

– Ugyan... A Kurír munkatársa vagyok, február 26-án jelent meg egy cikkem a magyar neonácikról.

– Ők se lennének, ha *az az ember*...

– Az egészret félre tetszik érteni... A nagyit tudja, hogy...

– Mit tud a nagyit ?!

Ezen a ponton megreked a társalgás. Pinyó a későbbiekben már meg se szólal. Hallgatni azért van mit. Többé nem mehet a lány közelébe, és a házból is kitiltották. Legjobb, ha a környékre sem jön. A Landererben pedig panaszt fognak tenni. Hősünk úgy érzi; ennél rosszabbul nem is sültetett volna el a dolog. De még nincs vége.

– Máriának különben is van már barátja. Olyan, aki közülünk való.

K E R E S Z T T Ű Z B E N

Pinyó csak a szobájában meri számba venni, hogy mennyi mindent szűrt el. Összevesztett Spigi anyjával, elárulta a családban levő jötevőjét, és veszélybe sodorta az állását. Ha kirúgják, akkor már a tanműhelyben sem láthatja az imádott lányt. Igazából azonban egy dolog dörömböl benne: *Máriának különben is van már barátja*. Ez a mondat forgatja ki mindenéből, ettől rogyadoznak a lábai.

Szerencsére hárman is támogatják. Ezek az alakok szakadt farmerban és bőrbn járnak, mégis úrnak kell szólítani őket, mert a szakmájukban mesterek. Szép sorban jönnek; először Mr. Moog, aztán Mr. Fender, s végül Mr. Tama. Bűg a szintetizátor, peng a gitár, pörög a dob. És hősünk fújja hozzá az ütött-kopott szaxit. Irtó hamisan, de mindig akkor lép be, amikor kell. Sarkával a padlót veri, mint akinek a Deltánál van az otthona.

Már jön is *Egy kis segítség a barátoktól* és Pinyó *Ismét az úton* van, ott *Ahol a blues kezdődik*, halad rajta *Mint egy gördülő kő*, a *Gyermekek az időben* nem érti, hogy a *Válasz a szélben* van, bizony marad a *Füst a víz fölött* amíg nem térnek vissza *Azok a szép napok*, mert *Furcsák az emberek*, igen azt akarom tőled *Angie*, hogy *Szeress gyengéden*, mint *Tegnap*, mégpedig *Úgy, mint egy asszony*, hogy utána együtt hallgathassuk *A csend hangját*.

Az ember csak akkor nem tud gondolkodni, ha énekel, vagy ha a ritmus fogságában vergődik. Most erre van szükség. Nagyon nagy szükség. Jó, hogy a dob meg a basszus ott zakatol a füleiben. A tenorszaxofon helyette is sír... A jó barátok pedig kísérik. Mr. Moog szedegeti körülötte a könnyeket, Mr. Fender hajlítgatja a zsebkenőt, Mr. Tama pedig nagyokat hüppög.

A zenészek még teljes erővel nyomják, de hősünk már kifulladt. Az ágyon fekszik, háttal a világnak, fejével a kispárna alatt. Muszáj felvennie a magzati pózt, mert hasát vérszomjas tigrisek marcangolják. Összeszorított szemei előtt zöld lomb örvénylik, tengernyi levél. Aztán az ágak hajladozni kezdenek, dörzsölgetik egymást és tüzet fognak. Lángol az egész, s csak ekkor látszik, hogy ez egy égő csipkebokor ! Ismerős hang hallatszik belőle: – Én vagyok, aki vagyok. És olyan vagyok, amilyen. Számodra egy, egyetlen, és egyetlenegy.

J E L M E Z B E N

Pinyó tanműhelyi íróasztalánál kornyad. A lány osztálya ma nem jön gyakorlatra, így kétségek között vergődik. Szíve mélyén várja a megváltást, pedig tudhatná, hogy mindig csak rosszabb lesz... Hiába mondta neki öreg barátja, a német juhászkutya: nie kommt etwas Besseres. Spigit csak délután látja, a jelmezes próbán. Beszélni akkor sem tudnak, mert a Landerer igazgatója is ott téblábol. Kíváncsi a darabra. Hőseink kizárólag művészként érintkeznek. A lány csak egyszer néz *úgy* a fiúra. Szerencsére, mert a második pillantás már hullagyalázás lenne.

A magdalai Mirjam jelenetbeli partnere még beteg, ezért hősünk veszi át a szerepét. Ő ugye, papír nélkül is tudja a szöveget. Felmegy hát a színpadra és az előző napi hivatlan vendégeskedés miatt büntudattal mentegőzik:

P I N Y Ó

*Nem szeret igazán,
ki nem túlságosan szeret.*

S P I G I

*Mit akarsz ?
Hitemért tán gázoljak át
... akár Istenen ?*

P I N Y Ó

*Szövetséghez úgy lehetsz hű,
ha megérted – mi az.*

S P I G I

*Nem tudod, mi kell a nőnek.
Hogy körüludvarolják –
Időnként mások is.*

P I N Y Ó

*Őseid maguk mögött hagyták
az édeni Folyamközt,
hogy te énhozzám elérj.*

S P I G I

*S most útvjáról ki térjen le ?
Melyikünk tüdejét nyomják
idegen keresztvíz alá ?*

Utolsó szavai sírásba csuklanak. A fiú sápadtan indulna feléje, de földbe gyökerező lábai miatt kimerevedik, mint egy szobor. Bátortalan taps hallatszik mindenfelől. Jelenetükre váró kosztümös szereplők bólogatnak. Takarítónők néznek össze, partvisukat markolászva. Az igazgató melle dagad. Kirúgja maga alól a székét és a színpadhoz megy.

– Ez klassz volt, gyerekek ! Nagyon szépen játszottatok !

S Z A B A D S Á G R A V Á G Y V A

Spigit sokáig az apja nevelte, mert édesanyja külföldre távozott, mégpedig búcsú nélkül. Esténként így fehér cicájához bújt, de kedvencétől is meg kellett válnia. Az orvos kezdődő szembetegséget diagnosztizált nála, amit a macskaszőr okozott. Kisiskolásként a Lövölde téri „majomfán” csimpaszkodott, társnőivel együtt. Ezek közül Saci híresztelte el, hogy neki nincs muterja. A hangadó fruska behozhatatlan lépéselőnyben volt, ugyanis ő két apukával is birt. Spigi szerencsére egy idő után mostohát kapott, aki lányaként nevelte. Ezután már önbizalommal telve jelent meg a játszótéren. Ügyes tornászként szívesen produkálta magát. Senki sem tudott úgy homorítani a kötélről lógó gyűrűkön, mint ő. Ez volt a „fészek”, amivel hamar felhagyott, mert rájött, hogy a fiúk csak a bugyiját akarják látni.

Szülőanyja otthon tabutéma volt. Az elejtett szavakból azt szűrte le, hogy méhszorgalommal dolgozik, és ennek a sarka látja kárát. Apja művezetőként tudott venni egy használt kocsit, már ha a Trabit autónak lehet nevezni. A téli időszakokban denaturált szeszt töltött az ablakmosó tartályba, amitől jellegzetes szúrós szag terjengett az utastérben. Spigi a hátsó ülésről nézegette azt a világot, amit közelebbről csupán pötytyős lányregényekből ismert. Fiúkról nemigen álmódzott, mert hétköznapi jelenségnek tartotta magát. A színházat viszont imádta ! Titokban a pódiumra akart kerülni. Közel volt a pesti Broadway, sulis után általában a Nagymező utcai plakátok előtt ácsorgott. A darabokról készült fekete-fehér felvételek üvegen keresztül is vonzották őt. Szeretett volna különleges lenni, bár nem tudta, hogy tulajdonképpen miben.

Szülei nem engedték, hogy a barátnőinél aludjon, azt mondták, az olyan cigányos dolog. Tinédzserként – azaz apja szerint tinegérként – már érdekelte a másik nem, és voltak is korához illő udvarlói. Ezek a kapcsolatok azonban több okból is megmaradtak baráti szinten. Otthon árgus szemmel figyelték, a fiúk pedig megijedtek határozott ívű szemöldökétől. Ha kihívóan nézett rájuk, menten inukba szállt a bátorságuk. Egyszer nagyon kikapott, mert kocsi-val vitték haza a Városligetből. Persze, nem mondta meg, de a golyós ülésvédő árulkodó mintát nyomott meztelen combjaiba. Tetszettek neki a morgó hangú, nehéz motorkerékpárok, lány létére szívesen száguldozott volna, maga mögött hagyva ámuldozó nézőközönségét.

Középiskolás korában sokat váratott magára a népszerűség, ám végül a negyedik bé egyik sztárja lett. Még a nagy Escéhá is egyenrangúként kezelte, pedig ő sok tekintetben társnői előtt járt. Ezt a folyamatot a Pinyóval való kapcsolata indította be, és gyorsította fel. Hősünk örömmel fuvarozgatta őt barátnőihez, akár vidékre is. A fiúról lerítt, hogy imádja őt, s mindig jó benyomást tett a jelenlévő felnőttekre. Ilyen alkalmakkor általában fényképek is készültek.

A városligeti Globe Körszínházba persze a barátnőivel ment, ám azoknak nála is korábban haza kellett indulniuk. Nem tartott velük, mert az utolsó percet is ki akarta használni. Születésnapjára való tekintettel ő hajnali kettőig maradhatott. Pinyó csokornyakkendős közeledése egy percre sem tévesztette meg. Tudta, hogy fel akarja szedni, és élvezte a szituációt. Olyan volt, mintha kívülről nézte volna magát. Aztán rádöbben, hogy nem filmben szerepel – ez a valóság. Valaki őt akarja! Senki mást...

É L E T R E K E L V E

A Lövölde térre sugárzó lélekkel ment. Addigra már tudta, hogy „a Pinyó” nem oktató. Csöre és Bérczi mondták neki, hogy jó fej, amellet egy „igazi” író. Gépelési gyakorlatképpen nemegyszer az ő kéziratot novelláit osztották ki, mert a célnak megfelelték. A lány mindegyiket elolvasta, a *Lepke a lángban* című pedig különösen nagy hatást tett rá. Úgy érezte, hogy a pórul járt Sára – a hősnő – akár ő is lehetett volna.

És a másnap reggeli hóember! Csak neki volt az egész kerületben. Egy hó nélküli környéken... Kék szemekkel és a Globe-beli csokornyakkendővel! Legszívesebben beleharapott volna a sárga orrába, de sietni kellett a suliba.

Este már találkoztak is, az Operánál... Óh, hogy milyen hülye volt! Azt mondta a fiúnak, hogy az Oktogonon várja őt. Hova tette volna ott a kocsit? A villamosmegállóba? Imponált neki, hogy a ralicsíkos fehér Lada hullámvasútszerűen vette igénybe a felhajtót, és a másik oldalon jött le. Pár nap múlva meg is jegyezte:

– Bírom, ahogy össze-vissza mész. Én nem lennék rá képes. Hogy tudsz közben még velem is foglalkozni?

Az igazi életteret azonban a banda jelentette. Milyen jó bulik voltak! Hányszor lebukott volna otthon, ha a nagy nem falaz. Szerencsére szimpatikus volt neki Pinyó, le is ment megnézni, a ház elé, tovasiető járókelőnek álcázva magát. A fiú meg hozta az anyja csodálatos receptjeit. Először – kedvcsinálónak –, magát a sütit. Később is, amikor már tiltották tőle. Ha apu tudta volna; mit eszik...

Lakásuk ablakai Kendeköves irányába néznek, vagyis kelet felé. Sokszor könyökölt a párkányon, és a fiú néha ott is állt a járdán. Ilyenkor kis nehezékekkel ellátott cetliket dobott le neki. Levélkéiben spórolt a hellyel, az egyet például számmal írta, az egyszer x-szel megtoldva. A „hogy” szót *h*-val rövidítette, a szívből jövő kifejezés pedig rajzolt szívből jött. A NEM, a MINDEN és a NAGYON csupa verzál betűvel állt, mert nála a *nem* nem volt, a *minden* minden és a *nagyon*, hát az nagyon, nagyon. Ma már persze ez mind 1.

Hősünk megőrizte ezeket a papírdarabkákat, éppúgy, ahogy az együtt elfogyasztott tábla csokik gyűrött borítását. A Csöre által lopott hosszú hajsza is megvan, a Globe belépőjegyéhez tűzve. Kérdés, hogy a régi órarend hol lapul, az, amit a lánynak töltött ki. Azon minden napra egy feladat van beírva: *Pinyót szeretni*.

Spiginek nem ment a matek, különórára járt a peremkerületi Tóth István utcába. Amíg a Fiat Fiatovics végigszáguldott az Erzsébet királyné útján, addig idegességében mindig a kesztyűtartót nyitogatta-zárogatta. Hősünk megfigyelte ezt, és betett oda egy élére állított kartont, amire piros tollal ráírta: *imádlak*. Egy akácfa törzsének támaszkodva szokta kivárni a korrepetálás végét, a fa kérgéből is van valahol egy darab.

A lány néha nyelvtanból is kérdéseket tett fel; hogy kell helyesen írni ezt, meg azt. Pinyó megmondta neki, s azt is szívébe véste, hogy írják az ájlávjút. Nagy Á-val, és hosszú ú-val. Nagyon hosszú ú-val. Csücsöríteni kell hozzá.

N É V K E R E S Ő

Spigi lelkiismeretesen készült a próbákra. Végre színpadra állhat, méghozzá főszerepben ! Nagyon tetszett neki a *Jeruzsálem leányai* című darab, de nem volt megelégedve magával. A magdalai Mirjam keserűségével jelentette ki a nagy tükör előtt Pinyó kenderkövesi házában:

- Igazán nem vagyok egy szőke bombázó.
- Ha az volnál, akkor nem lennél itt. Az összes halálos szerelmem barna volt.
- Az összes ?!
- Az utolsó tizedet Spiginek hívják.
- Ne hantázz ! Olvastam róluk. Hegyi Erikáról, Saller Ágiról, meg a Szende-Kicsi Julikáról. De ha rólam is írsz, akkor megöllek !

- Azt ne tedd !
- Miért ne ? - kezdte fojtogatni Spigi a fiút. - Miért ? Miért ?
- Azért, mert a vértanú hatalma éppen a halálával kezdődik.
- ...Hát, ez nagyon drámai volt. Honnan szedsz te ilyeneket ?
- Drámát írni könnyű... Bonyodalom mindig van, megoldás meg úgy sincs.

A lány hősünk mechanikus írógépének fekete billentyűit ütögette. Nem volt benne papír, de a puha hengerbe belenyomódtak a betűk: *Ez a Pinyó tényleg egy író. Egy íróka. Az én írókám. A róka. Az enyém. És azt csinálom vele, amit akarok.*

- Én még egy levelet is alig tudok megfogalmazni. Hogy hozol össze ilyen klassz novellákat ?

- Jön magától. Írás közben nem is tudok az irodalomra figyelni.
- Kívülről tudni egy verset... Elég nehéz.
- Mondja ezt olyasvalaki, akinek a szobájában József Attila lakott albérlőként.
- Ja, 1928-ban ! Már történelem. Te is írhatnál egy hun trilógiát...
- Az Ady... A magyaroknak pedig semmi közük sincs a hunokhoz... Ötszáz év van a két nép között.
- A történet szerint kettős honfoglalás volt. Ez igaz ?
- Nem izgat. Az én őseim a Bécsi úton jöttek.
- Sváb vagy ? Mert én zsidó.
- Tudom, drágám. Mindketten jövevények vagyunk. Folyton úton lévő, hontalan, de hazát kereső vándorok.

És akkor, ott, a Kárpát-medence közepén, egy percre leülepedett a por. Kristálytiszta levegőt szívtak a tüdők, s az ajkakon édes nedvesség csillogott.

– Én nem tudom, merre tartok – vallotta be a lány. – Jó lenne tudni, milyen lesz... a vég.

– Derítsd fel a kezdetet ! Ha tudod; honnan indultál, akkor azt is tudni fogod, hogy hova érsz.

– Te hiszel Istenben ?

Ezt a kérdést nem szabad magától értetődő módon megválaszolni, egy vállrándítással. Aki ezt teszi, az közömbös az Örökkévalóval szemben.

– A magyarok istene pont olyan, mint Jahve vagy Allah. Az én Istenem olyasvalaki, akiben hinni is lehet.

Z E N I T

Nagyon sokat nevetnek. Spigi vezetni is tanul, Pinyó ilyenkor együtt bőg a motorral. Egyszer a lány, kormányzás közben, véletlenül meglökte az ablakmosó karját. Riadtan vetette hátra magát a spriccelő vízsugár elől, mert azt hitte, hogy az átjön a szélvédő üvegén. Olyan dalokkal és olyan előadókkal ismerkedik, akikről eddig nem is hallott. Hősünk az alapoknál kezd:

– És akkor Isten gyapotot teremtett, hogy megszülethessen a blues !

Táncolni is tanítja Spigit. Persze, a lány tud táncolni, csak nem polkát. A bútorok már széjjel tolva, a nagy szőnyeg felcsavarva. A fiú indítja a svábzenét. Kedvenc száma szól, az *In der Lehmgrube steht ein Baum*.

– Sose nehezedj egyszerre mindkét lábadra ! Az a tánc halála.

A szobában „vágott” ritmus verődik vissza a falakról. Indulószerű bevezetés után trombita és tangóharmonika veszi át a prímet.

– Ne mosolyogj ! Ezt megilletődve kell járni... Úgy, mintha az utolsó lenne. Mert esküvő után vége a dalnak... Legközelebb talán már csak a lányod lakodalmán fogsz bokázni !

A fúvósok között klarinétok díszítik a dallamot, a tuba pedig „alul” nyomja az egyeket. Végre ének szakad fel. Spigi megpróbálja utánózni a szavakat.

– Ne németül ejtsd ! Az nem elég dögösch... Svábul kell: *in de’ Lámkhrum sté’ á Pám...*

A rezések gyászzeneszerű lassúságra váltanak, mert keringés következik. Spigi forgás közben magához simítja repkedő szoknyáját.

– Ne rángasd a ruhádat ! Sokba került ! Abban is fognak eltemetni. Nincs pénz kétszer urizálni !

Jön a ráadás. Ugyanaz, ami eddig volt, csak hangosabban ! Most kell odacsapni a talpat, most lehet könnyezni... Mert a mézeshetek után már csak ivás lesz és aszszonyverés. Az énekes jajong. A *jé* hangokban ott vibrál a nászéjszaka jövődő kéje. A harmonika sír.

Hőseink nevetnek.

Mindez azonban tegnap volt. Ma már minden bonyolult és bizonytalan. Egy pár csizma miatt ! Hősünk nem tudja, mihez fogjon. Pedig semmit nem kell tennie, mert a dolgok maguktól megoldódnak. A lányt nem veszik elő miatta, s a bösz atya sem ront be a Landererbe. Felesége nyugodt, Spigi egyenesen boldog. Pinyóhoz megy, a tanműhelybe. Azt reméli, hogy a fiú megérti őt, sőt osztozni fog az örömeiben. Miért ne, hiszen olyan okos. Messziről kezdi, de végül kibuggyan belőle:

– Mást szeretek.

Van, hogy valaki úgy érzi: a csúcsra ért. Akkor jön a másik. Aki magas, szőke, szép. És az ember nem magas, nem szőke és nem szép. Csak ember. Volt addig... Már menekülne, de nincs hová, mert a kivetettség nem helyhez kötött. Bárhol van is, tudja, hogy az a másik pont azt fogja tenni, amit ő. Akart. Nagyon.

Ilyenkor nem kérdezi, hogy van-e Isten. Hangosan társalog vele. De nem a halálról beszél. Minek ? Semmi az ! Az *életet* hánytorgatja fel. Nem érti, hogy az Örökkévalónak e világhoz nincs köze. Ő csak magyaráz, vigaszul:

Tényleg azt hiszed, hogy a tiéd volt? Csak annyira, mint a hajnal pírja vagy a naplemente színei. A szívárvány boltíve alatt nem futottál át, árnyékod most is követ. Tavalyi hóból nem lehet golyót gyúrni, a szélfúttá őszi avart összegyűjteni nem tudod. Fényeket és hangokat otthonod nem őriz, illatokat sem vihettél haza. Ujjaid csupán a levegőt markolják, görcsösen. Vagy tán megszerezted valamit? Ugyan mivel és hogyan? Mondom neked: egyszer sem őt bírtad – mindig magadat vesztetted el.

Úgy, ahogy te akartad, nem is lehetett volna a tiéd. Annak az édennek a kapuját kerubok őrzik. Kardjuk ősidők óta kivonva áll. Kánaán területére csak kiválasztott léphet. Homlokodon nincs ott a szövetség jele.

Azt kérdezed, miért nem szántják fel az ígéret földjét? Mert nem is sejtik, hogy agytekervényeik közt lapul. A nő pedig nem ésszel, hanem lábával keres utat. Mennie kell, s csak arra indulhat, amerre a szíve mutat. Te benne voltál, de nem középen. És végig tudtad ezt...

Uramisten, hát vigasz ez ?!

Ne bőgj ! A dráma szabályait ismered. A sírás a közönség joga. Te csak írsz, és bízva bízzál !

F Ö P R Ó B A

Pinyó a díszleteket rendezi. A nagy terem szinte kong az ürességtől. Ekkor bántó hangossággal kicsapódik a bejáratú ajtó. Spigi viharzik be rajta, bordó kapucnis télikabátjában. A nyaka köré tekert sálba liheg, szeme sarkában nedvesség csillog. Odatáncol a fiúhoz, de már nem ad neki csókot.

– Korábban jöttem, mert az utolsó felvonásban azt a titkos jelenetet még egyszer át kéne venni. Tudod, amikor...

Pinyó tudja. A *Titkos jelenet* Jézus és Mária Magdolna búcsúzkodása az Olajfák hegyének tövében, nem messze a Kedron-pataktól, a Getszemáne kertben. Isten emberi fia a biztos halál tudatában gyötrődik, verejtéke mint megannyi vércsepp hull a földre. Az egykori céda csak jelenlétével tudja erősíteni, mert asszonyi eszközei már nincsenek. Délcég kiállása bűnbánattá konyult, hamvassága a múlté, szemeiben kihunyt a fény, körméről lekopott a henna, dísztelen ruháját nem karcsúsítja széles öv. Járása vontatott, gesztusai félbemaradnak, hangja fakó. Már nem a hírhedett magdalai Mirjam, a nagy csábító. Szerelmi tudásával mit sem ér, rutinos érintése szentségtörés lenne. Mindenét odaadná, de semmije sincsen. Szüzessége rablók martaléka, bőrén illetetlen helyet

hiába keres. Nincs olyan tánc, amit ne ficánkolt volna vígan végig, szülni pedig már képtelen. Egyetlen erénye az értelem. Ő tudja az árulást, s azt, hogy nem lesz harc, csak megalázó lökdösés, arcul verés, korbács és kereszt.

Főpróbán már nem zizeg papír, sügóra pedig semmi szükség. Hőseink felmennek a színpadra. Térdre ereszkednek egymással szemben és a sarkukra ülnek. A lány hátradobja hosszú haját, aztán már kezdi is, mélyről jövő szomorúsággal:

S P I G I

*Szivesen adnék valamit,
de amim volt, lásd –
már másoké.*

P I N Y Ó

*Ölelni úgysem tudnálak,
hisz kezeimet már átalverték
láthatatlan szögek.*

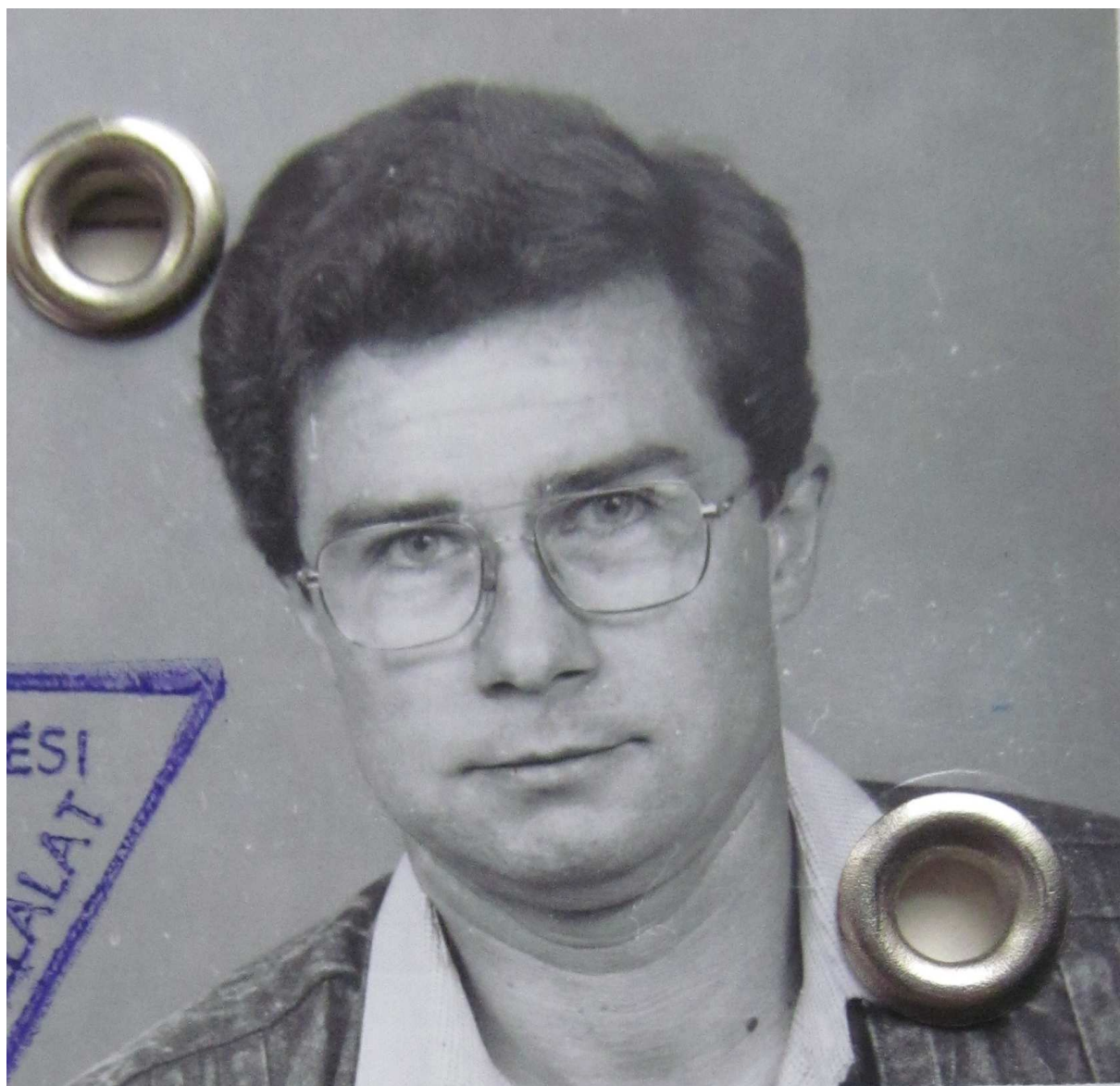
Ez a mű nem valóságos eseményeken alapszik.

A szerző ezúton mond köszönetet
a Landerer Mihály Szakközépiskola azon diákjainak és oktatóinak,
akik részt vettek a drámájában.
Azoknak is, akik nem szerepeltek ugyan, de látták (az egészet),
és nem szóltak (senkinek).
Köszönet azoknak is, akik csak hallottak róla.
Kérem, továbbra is hallgassanak !

*

Közlemény

A *Jeruzsálem leányai* c. előadás elmarad.
A jegyek visszaválthatók,
vagy érvényesek az élet nevű komédiára.

Pintér István 1990 óta publikáló író,
művei a Magyar Elektronikus Könyvtárban találhatók.